

timor humanus. **I**ste refugit peccare ne leaatur in corporali vita. Est a timor seruilis. **I**ste timet peccare ne puniatur tormentis gehenne. Est et timor filialis. **I**ste timet peccare ne priuetur dei amore et eius murrat offensam de quo dicitur ecclesia. **T**imor domini expellit peccatum. Et quia sunt multi qui se putant esse sapientes quia sunt intelligentes licet non habeant vitam bonam. **I**deo subditur **I**ntellectus bonus. **I**supple est **L**omnibus facientibus eum. **I** qui faciunt ea que facienda esse intelligunt. **N**am non facientibus intellectus malus est et nocius quia sicut dicitur luce. **S**eruus sciens voluntatem domini sui et non faciens plagis vapulabit. **V**erberabitur multis. **E**t quia omne bonum a deo habetur. **I**deo laude est dignus. **V**nde subditur **L**audatio eius manet in se. **C**assio. **E**cce in alium seculi. **T**entio psalmi tota declarata est. **P**opulus iste fidelis a diabolica prauitate liberatus gratias agens deo sententiam religiose mentis expressit quod et huius facere debent qui deuoti sunt a in illa celesti ierusalem a beatissimis constat esse pagendum. **L**audatio eius nullo clauditur termino quia nec finem habet vel habere potest eius beneficius. **H**ic laudatur quia peccatores liberat. **I**bi predicatur quia deuotos coronat. **M**elior ergo alleluia in titulo psalmi iste cognoscitur suscepisse quia a laude domini nostri iesu christi fecit in

icium et finitus est in laude christi qui est benedictus in secula seculorum. **A**men

Psalmus. Cxi

Beatus vir qui

ti. Titulis alleluia. **Pi**co **C**uius expositio deca est super psalmum Cy. **I**n aliquibus tunc libris additur christi alleluia reuersionis aggei et zacharie. sed hoc non est in hebreo neque in translatione **J**eromimi. **E**t ideo additum est sub aliquo expositore pro uoluntate sua. **H**ugo. **I**sti uero prophete aggeus et zacharias non fuerunt tempore dauid qui hunc psalmum composuit. sed multo tempore post. **A**ug. quia ambo prophete incepunt infra unum annum post tras migrationem babilonis inter quam a tempore dauid. xliij. generatio nes inueniuntur sicut **M**attheus euangelista.

nico. **A**d intellectum testatur. **nico.** uero huius psalmi sciendum quod licet bilitudo sit reddenda pro opibus uirtuosis generaliter tunc per quandam appropriationem dicitur reddenda specialiter pro opibus misericordie. **V**nde dicit saluator. **M**atth. xxv. **V**enite bilitudo patris mei possidete paratuz uob regnum a constitucione mundi. **E**furiu et debistis mihi manducate ita propter hoc in presenti psalmo dicitur reddenda felicitas pro operibus misericordie. **S**ed sciendum quod felicitas que potest haberi in

vita presenti principaliter consistit
in bonis exterioribus prout sunt
ipsis virtuosus quebam instrumē
ta virtutuz secundum q̄ ait Amb.
super lucam dicens. Sicut diuicie
in p̄dimenta sūt p̄probis. ita pro
bis sūt adiūmētā virtutis. Et iō psal
mista i hac parte permixtum loq̄t̄
de istis et de illis dicens.

Beat⁹ vir. s. spe b̄tūdis future
hugo Dicit enim beatus
vir et non beata mulier quia vir ē
caput mulieris. Ergo q̄ de ipso
dicitur hoc de ipsa dicitur intelligi
tur. Sequitur Lq̄ timet dominuz.

Nicolaus timore filiali q̄
quis formidat
offendere deum. Ideo subditur. in
mādatīs eius volēt nimis. et cupit
nimis. Istud nimis non importat
viciū sed desiderium in r̄sum ad
implenduz domini p̄ceptum po
tentissime i operib⁹ misericordie

Cassio Consequenter beati
p̄cepta eius adimplere desiderā
tis p̄mia dēbit dicens. Lpotens
in terra. Lviuentium vbi non diu
cie humane nec honores tempera
les faciunt potentes sed contem
placio domini et sine fine laudaci
o ibi. potēs. Lcrit semen eius.

Augusti⁹ Semē future mes
sis opera miseri
cordie ap̄s esse testatur dicens. Qui
parce sēinat parce et metet. Quis
autem fratres potencius q̄ vt reg
num c̄lorum non solum iactus
emat dimidio rerum suarum sed
et v̄dua duob⁹ minutis et t̄ndē

ibi v̄terq̄ possideat. Quis potencius
q̄ vt idē regnum et th̄zauris di
uiti et calice aque frigide pauperi
valeat. generatio rectoz benedice
tur. et opa eorū qui sunt recti corde
Rectum est autē cor non resistē pa
tri emendāti et credere pollicenti.

hugo Et q̄ sicut dicitur. p̄b
tes facit. Ideo sequit̄. Lgl̄a. et testio
niū bono cōscie. Vñ dicit ap̄s. ij.
ad choz. Gloria n̄ra hec ē testimo
niū cōscie n̄re. Et diuicie virtutū q̄
de mādatīs d̄m veniūt. in domo ei⁹
et in cor et iusticia ei⁹ et
de eius **nico** mitū sue iusticie
manet in seculum seculi. et in eter
num. Sup̄ra dixit bona beati nunc
ostendit vnde beatus est dicens. Lex
ortum est in t̄nebris lumen rectis
corde quia recti et boni in hoc secu

lo viuētēs inter peccatores tanq̄
in tenebris illuminantur. Spiritua
liter a deo lumine sue gr̄e per quā
inhabitat mentes fidelium. Et is
tud lumen est ipse deus illuminās
mentem quū est. misericors. in na
tura. et miserator. in actu. et iustus.

Quia semper iusticia cum miseri
cordia concurrat in diuinis operi
bus. **Augustinu.** dēcāt
q̄ est
misericors et miserator: sed terret
fortasse q̄ iustus est dominus. Pul
la desperatione formides beate vir
qui times dominum **Cassiodor.**

Qui illum confitentur hātēt eum
misericordem. qui illum contemp
nūt iustuz sine dubio sustinebūt

Hugo **U**ic etiam vñsculus de ab
uētū meationis domini p̄t in
telligi. quomaz x̄ps dominus qui
est lumen de lumine venit red̄is cor
de qui i tenebris infidelitatis erāt
v̄ ab vtilitatem eorum qui corda
sua direxerunt ad deū per fidem a
misericordiam. **Q**uam misericors
deus habebat in natura nobis mi
serator exhibuit in actu quando
pro nobis suaz carnem sumere vo
luit vt tenebras nostras ḡtia sue
misericordiam illustraret. Et addit
Iustus quia ipse deus factus ho
mo pro homine satisfecit ne dy
abolus aliter conqueri posset q̄ in
iuste hominem aliter liberando ip
se h̄o ei ablatuſ esset. **C**ōsequē
ostendit quo mō dei misericordiaz
quis conse
Cassi. **Q**uā
quātur dicens **Cassi.** **D**us h̄o
v̄ deo acceptus est et hominibus
lqui miseretur. v̄ qui egētibz de
suo largitur. **E**t commodat. ḡtis
mutuando sua vel commodat quan
do homo dat pauperibus tempo
ralia recepturus eterna. **V**nde pro
uerb. xij. **S**eneratur domino qui
miseretur pauperi. **S**ed licet v̄tra
q̄ h̄c ad manuales videātur ope
ras pertinere tam non solum s̄ pe
cunia miserendū dic̄ pauperi a spe
ritibus commodandū: sed de omi
beneficio quo indigere cognoscit
destitutus vñ impigri debemus fa
cere omne hoc quo possimus altē
si pro **hugo** vi subuendo.
ficere dando compaciē
dr. delictum condonādo. aut igno
rantem d̄cedo. **E**t etiam qui d̄mi

sericordiam consequi desiderat ip
sel disponet sermones suos. v̄ pre
terabit opera sua bona que pro se
respondebunt. **I**n iudicio. s̄. extre
mo in quo dominus de operibz mi
sericordie suam tenebit disputa
tionem de qua h̄ abetur. **M**athei.
xxv. **S**urui: et de distis mihi mā
du care. **E**t merito vir iustus modo
disponet sic. **Q**uia propter h̄c. **L**i
eternum non commouebitur. v̄
nō separabitur a deo cum illis in
misericordibus quibus dicitur.
Ite in ignem eternum: sed **L**. **M**
memoria eterna. s̄. coram deo. e
rit ius **Cassi.** qui vocatur ad p̄
tus. **Cassi.** mium lab audici
one mala. **Q**ua dicitur impijs. **N**ō
noui vos. **N**on timebit. **C**ausam
subiūgit dicens. **P**aratus est cor
eius sperare in domino. **V**t promiſ
sa ipsius percipiat cum illis qui a
dextis erunt. quibus dicitur s̄.
Venite benedicti patris mei perci
pite regnum. **C**onfirmatum ē. cor
eius. **V**ide licet recte mentis affcūs
in bono per habitum
Rico. virtutis et gratie
Cassi. Dum nulla iam seculi
ideo despectis terrenis. **M**ytola?
Lnon commouebitur. **I**n stabilitate
te virtutis: deo ipsum conseruante
Ldonec. **J**existens in terra v̄ iuentū
Ldespiciat inimicos suos. **I**is est sp̄
ritus malignos. q̄ tunc ab homie
despiciuntur quando de eis habet
plenum triumphum. **E**t q̄ predi
cta meretur homo per opera miseri
cordie ostendit dicens. **L**. **I** sperfit
D. iii.

ob amorem dei **videbit** liberaliter
absq[ue] spe retributionis terrene nō
hystriomibus. non adulatoribus
non diuitibus. sed **pauperibus**
christum representantibus. iuxta
illud **Mat. xxv.** Qd[oniam] ex meis mi
nimis fecistis: mihi fecistis **Iusti
tia eius** id est merces misericor
die quam fecit. **manet in seculum
seculi** quia premium est eternuz.

Cassi. **Leornu** id est potestas
Glosa Qui enim hic humi
lis fuerit: ipse ibi potestatem ha
bebit. **Consequenter** ocludit psal
mum de impioꝝ afflictione dicens
Iero. **Peccator videbit** vide
licet gloriam quā sancti habebūt
in futuro **et tunc irascetur** ostra
seipsum eo q[uod] non fecerit hic bona
dentibus suis fremet in inferno
vbi est fletus et stridor dentium.

Cassi. Sicut ille qui se dentibus su
is mordet. ac se proprio do
lore castigat **et tabescet** in fetori
bus in **nico** Vbi peccatores
ferri **nico** torquebuntur nō
solum de pena sibi inflata sed etiā
de iustozū gloria **Grego.** sup
Lucā. Infideles in imo positi ante
diez iudicij fideles super se in rege
attendunt. quoz gaudia post con
templari non possunt **De quib[us]** di
citur sapientie v. **Videbunt** scilicet
gloriā iustozū et turbabunt timo
re horribili et mirabunt in subitati
one insperate salutis. gementes p[er]
angustia spiritus. dicentes intra se
penitentiam agētes. **Di** sunt quos
aliquando habuimus in derisu et

Cassi. Videbūt enim se presum
pisse de gloria caduca. de
potestate fugitiua. alios q[ue] beati
dinem accipere. et irascuntur. **Ira
iusta: indignatione vera.** sed nō p[er]
ficia temporibus vltionis. **Pote
rant enim ibi non indignari** si hic
suis vicijis redderentur in feni. id ē
irati **Adiecit q[ue] desideriu[m] peccato
rum** **nico.** Peccatores ei
peribit. **nico.** diu desiderant
permanere in temporalis prosperi
tate: sed ista seculi felicitas deficit
eis in morte **Cassi.** Nam sicut il
lic vota beatorum in regno domini
plantata florebut: ita peccatoꝝ
desideria in morte succisa marcescūt
Collec. Audientes karissimi
horribilia gehēne tor
menta peccatoribus prepa
ta: om
ni diligencia studeamus fugere a
ventura ira iudicis. atq[ue] opibus
misericordie illa perpetue felicitatis
gaudia que iustis parantur in
celo mereri **Nam** queq[ue] vnus quis
q[ue] pauperibus ob amorem dei lar
git in fra: paul dubio multiplicē
recipiet in vita b[eat]a **Rec** se q[ui]s p[er]
imopiā facultatis frenē exauilet. cū
etiā calicē aque frigide pauperibus
largietur premiū p[er]mittat in celo **Et**
si nulla assit facultas. n[on] latet tū
absit volūtas q[uod] nō solū op[er]e etiā
bonā volūtatē de[us] coronat **Sicq[ue]** po
terim[us] libari a penis eternis q[ui]m
pijs parantur: et puenire ad illā
perpetue felicitatis patriam in qua
iusti sine fine gaudebunt cum do
mino nostro iesu christo cui est ho
nor et gloria in secula. **Amen.**

Psalmus Cxv

Audate pue

Laudate dominum Titls alle
lupa sicut supra dictuz
est ps. Cx. Allelupa interpretat.
laudate dominum. Et ita incipit
ps. **Call.** Vnde ppha 88 psal
iste **Call.** m. textu sibi breuitate
transirens prima parte commo
net deuotos vt laudes domino iugi
ter exoliant a in toto orbe predica
re non desinant. Vnde dicit

Laudate pueri dominu. **Ry**
cola. Non accipiuntur hic pu
eri ratione etatis discretionem care
tes. sed accipiuntur hic pueri pro
subiectis a ministris humilibus a
putis. sicut Achimelech dixit ad
dauid a. **Ry.** de viris qui cum eo
erant. Si mundi sunt pueri maxie
a mulieribus manducant. Et hoc
modo frequenter loquitur scriptu
ra **Callio.** Merito ergo ppha
ta comonet laudes dno debere can
tare. q. corde puro ad eas accedunt.
q. eccl. xviii. dicitur. Non est spe
tiosa laus in ore peccatoris. Dn
enim laudat qui se probabili acti
one commendat.

hugo Lauda
te nome
domini. Opera eius virtiosa p di
cunt. **Doce** se cet pueri hebreoz dice
tes **Matth. xxi.** osanna filio dauid.
Benedictus qui venit i nomine do
mini. **Et nomen domini benedi**
ctum. i. sicut e in seipso benedictu
sicut benedicit a subditis benedictio
ne laudis a gratia actionis. **Lex hoc.**

ex quo ceperunt homines credere i
deum a ipsum laudare. **[nunc. in p**
sentil. a vsq. in seculu.] i. sine fine
[A solis ortu vsq. ad occasum.] v
fm omnem extensionem distantie
loca **Iero.** **V**el ab initio fidei ac
lis **Iero.** **s**acte vite vsq. ad mor
tem. **[laudabile nomen domini.]**
Rycol. **D**einde subdit quare sit
laudandum nomen domini dicēs
[Caelus super omnes gentes
dominus.] quantumcuq. sint ma
gne a diuerse. **et super celos.]** a. su
per angelos qui sūt gues celestes
[gloria eius.] q. de hominibus et
angelis ad suam gloriam ordmat
a disponit. **Ideo** subdit **Dugo**
Louis sicut dominus de^o noster. e
quasi dicat **Nullus.** **[qui in altis**
habitat.] i. angelis a in excelsis cre
aturis videlicet in sanctis: qui sūt
alti per vitam a meritum. **[a humili**
ta respici.] **Rico.** per suam pu
ritiam. **[in ce**
lo.] quia superbiētes a angelos de
iecit. a humiliter sibi adherentes
in gloria confirmauit. **[a in terra.]**
Iero. **Juxta** illud. **Super** que
respiciam. nisi super humilez a tre
mentem sermones meos. **Quare**
non dixit. in humilibus habitat
sed humilia respicit. **Ideo:** q. vbi
respicit ibi habitat. a ibi habitat
vbi re **Calli.** **Sic** in celo a i ter
spicit. **Calli.** **ra** humilitas co
placita reperitur. sicut superbia p
batur exosa per quam dyabolus
cecidit. per quaz homines in tarta
ri penetrati id e i interiori profun
do merguntur. **Exultescant elati et**
D. iiii

se ipsi accep'ta ratione conuincant
Nec mirum si dominus respiciat hu-
miles. qui est etiam **E**uscitans a
terra. hoc est a desiderijs terrenis
Linopem. v. virtutibus carentem
La de stercore. v. a vicis carnis Le-
rigenis. per suam gratiam. paupe-
rem. sicut erexit filium prodigum
cuius omnem substantiam spiri-
tualem ignis luxurie consumserat
vt habetur.

glo. Ad qd erigit. e
Luce. xv. **E** collocet
cum cunctis principibus. v. cum an-
gelis. cum principibus populi sui.
id est cum apostolis. Ad hoc enim
erigit pauperem vt addat eum or-
dibus celi: qui sunt ex angelis a
hominibus. **Cassio.** Cum ipsis
enim collocatur: qui post peccata
deo largiente probabili conuersa-
tione deo placuerunt. Nec omnia
operatur dominus deus noster.

Nico. Qui habitare facit ste-
rilem. v. gentilitate pri-
us ydolatrie debitam non proferre
tem opera bona. Hanc conuersam
per ap'lorum predicacionem habi-
tare facit. **Hugo** In domo. v.
in ecclesia catholica de iudeis a de ge-
nibus collecta. quam fecit. matrem
filiorum. Imulto videlicet fidelium

Cassio. Letantem. partu a nu-
quos in illa beatitudine celesti pri-
mum locum tenent ap'li. scdm p-
phete. tertium martires. quartum in-
fantes post baptismum rapti. quar-
tum virgines. sextum recte penite-
tes. Hoc videtur ap'ls notare cum
dicit. Alia claritas solis. alia clari-

tas lune. a alia stellarum. Et alibi
Stella differat a stella in claritate: sic
erit a resurre

Coll. Nos igitur
deo mortuorum. **Coll.** carissimi
deuota mente oremus dominum vt
per suam gratiam nos in presenti
sic illuminare dignetur quatinus
hic sancte conuersationis operibus
laudare cum sanctis omnibus in
futuro laude perenni glorificare
mereamur ipsum dominum nostrum
in iesu christum qui est benedictus
in secula seculorum Amen.

Psalmus cxiij.

Exitu israel de
Titulus Alleluia Nicola. In
isto psalmo inuitat propheta in
deos literaliter ad laudandum de-
um et recolendum dei beneficia sibi
facta dicens

Exitu. viz populi israel de e-
gypto. De quo exitu habet exodi
xiiij. domus iacob. v. eiusdem po-
puli descendens de iacob q' alio no-
mine dictus est israel gen. xxij.
De populo barbaro. id est de popu-
lo egypti. Omnes enim populi di-
cuntur barbari exceptis hebreis
grecis a latinis q' alia ydiomata di-
cuntur barbara. **Glosa.** Ac si
dicat cum populus israel exiret de
egypto. **Tunc.** Acta est in dea
sanctificatio eius. v. sanctificatus
est p'ls ille in india. v. in terra pro-
missionis colendo verum deum que
terra ante erat per idolatriam pollu-
ta. Et israel potestas eius. v. ille
populus israel factus est potens

interpretatur. israhel potestas eius
israhel videns deum interpretatur.
Ac si dicat. habendo deum pre oculis
et cognoscendo quod omnia videt:
efficitur potens ad resistendum; dy-
abolo a ad bonum faciendum. Vn-
de Aug⁹ ait. Magna nobis iudici-
tur benefaciendi necessitas cuius an-
o oculos versamus iudicis cuncta cer-
nentis. Vnde dicit quidam hos ver-
sus Cuius quibus turpe facis quod me
spectate rutes et erubesceres. Cur
spectat deo non magis ipse rutes
Propter hoc dixit dauid super
debam dominum; in conspectu meo
semper. Hoc etiam notat cuius sub-
dit. **Q**uare. suppeccator mundanus
Cassi qui more vndatu tui
dis cogitationibus flu-
at. Lyidit. Dugo deum
iudicem suorum oculo cordis et fugit
de peccato ad deum. Jordanis inter-
pretatur riuus iudicij per quod si-
gnificatur peccator qui se iudicat
a humiliat. Hic cognoscens pecca-
ta sua conuersus est retrorsum. et
consuetudinibus suis prauis ad-
deum. Et de ista conuersione. **Q**on-
tes. et prelati qui excelsi esse debent
per altitudinem vite: sicut sunt per-
culmen dignitatis a potestatis. Hij
exultauerunt ut arietes. quia gre-
gem suum ad caulas domini diu-
no auxilio perducunt. et colles. et
minores sacerdotes exultant etiam
de conuersione peccatorum qui sunt
sicut agni ouium. id est simplices
edocati a prelatibus a pastoribus ma-
gnis. Quis est tibi mare. id est
peccator qui fugisti. a peccato ad

deum. et tu iordanis. et penitens.
quia conuersus es retrorsum. Cur
vestras consuetudines dimisit. et
Vnde vos. **Q**on-tes exultastis sicut
arietes. protegetes a ducetes gre-
gem suum. et colles sicut agni ou-
um. Propheta per seipsum inter-
rogat et sic respondet dicens. Ha-
cie domini mota est terra. et a respe-
ctu diuine misericordie peccator con-
uersus est a terrena sua conuersa-
tione ad penitentiam. La facie dei
ia cob. quia ipse est deus iudanti-
um contraria. Nam iacob inter-
pretatur iudator vel iudans. oci-
osi vero qui non iudantur contrari-
cia se se eis subiiciunt habentes
deos alienos ut sunt luxuriosi a gu-
losi. de quibus dicit ap⁹ l⁹ ad phi-
lipp⁹. in. Quorum deus ventris est.
Qui conuertit petram in dura cor-
da peccatorum. In stagna aqua-
rum. id est in abundantia lacrima-
rum. sicut de Petro negante domi-
num. et de Maria magd⁹. ac alijs
multis legimus. et rupem in fon-
tes aquarum. Sed quod quisque deflet
peccata sua hoc non habet a se. sed
a diuina gratia. Vnde subditur.
Non nobis domine non nobis. et
attribuat gloria de conuersione nra
sed nomini **callio** Cuius
tuo da gloriam. Callio gratia
penitemus. unde subditur. Sup-
misericordia tua a veritate tua. pre-
dicitur tibi gloria a non super ope-
re vel merito nostro. quasi dicat. Q
conuersi sumus: de tua misericor-
dia est a quod agimus penitentiam.
veritas quidem est a iusticia a dei

bus decora iteratione referunt et ex
celsus ordo pontificum: non in gene
rali commemoratione sed speciali
preconio laudaretur. Aaron enim
in populo iudeorum primus sacer
dos electus est. cuius commemora
tione ipse ordo merito declaratur.

Hugo Et ne spes omnium fi
delium christianorum;
presumptio videatur ostendit quod spes
eorum non est sine timore dicens
Qui timent dominum timore fi
lii. **Speraueunt in domino**. **1^a p^o**
col. spe formata caritate. que est
expectatio future beatitudinis ex me
ritis et gratia proueniens. propter
quod **ad iutor eorum et protector**
eorum est. quantum spectat ad sa
lutem. ideo possunt dicere **Do mi**
nus memor fuit nostri. nobis be
faciendo **La benedixit nobis**. in spi
ritualibus bonis nos multiplican
do **Hugo** **Benedixit domui is**
rahel. videlicet omni populo christiana
no **benedixit domui aaron**. ordini
videlicet sacerdotum. **Benedixit oib⁹**
Deu colentibus **qui timent dnm**
pusillis et maioribus. saltem benedi
ctione sinistre cunctis bona tempo
ralia largiendo **Vn sapie. vi. dicit**
Dusillu et magnu fecit ipse et equa
liter est ei cura de oibus. Congau
dens propheta benedictionibus fide
lium qui sunt in statu gratie optat
eis benedictionis augmentum dicens
Adjiciat dominus **ad hoc bonum**
quod habetis iam **super vos.** sua gra
tiam augmentando **super vos.** me
ritum multiplicando **super filii**
os vestros. **et super imitatores vestros.**

quos verbo doctrine aut exemplo bo
ne vite genuistis vel super opera ve
stra que per desiderium deuotionis
acqui **nico**. **Benedicti vos do**
minio. per consecra
tionem gratie in presenti a glorie
in futuro. qui fecit celum et terram.
propter quod potest dare suam; be
nedictionem in presenti vita. que
per terram designat. **Et benedictio**
nem glorie in futuro cui dicit. **Ve**
nite benedicti patris mei percipi
te regnum. que per celum signatur.
Quod adhuc amplius declarat di
cens **Celum celi domino.** hoc est
celum empyreum quod est supra
firmamentum competit specialiter
domio quia ibi magis reuertit sua
gloria in angelis sanctis **terram**
autem dedit filiis hominum id est
habitationi eorum pro vita presen
ti in qua si debite viuant atque deum
colunt assumuntur ad habitacio
nem celestem cum angelis. **fm q^o**
dicitur Mathei. xxij. **In resur re ctio**
ne erunt sicut angeli dei in celo.
Post q^o ostendit quod deus est colen
bus. consequenter ostendit de qui
bus. et loquitur de cultu merito
dicens **Non mortui laudabunt**
te domine. quia amplius non faci
unt opa meritoria ad laudem tibi
ad meritum sibi. que sunt extra sta
tum merendi. **neque omnes qui de**
scendunt in infernum. quia non est
in inferno deo laus sed magis blas
phemia. **Sed nos.** fideles christia
ni qui viuimus. habentes fide in vi
ta presentis **benedicimus dno me**
ritorie quod status meriti durat vsq^{ue}

ab mortem **Jer.** Ex hoc scilicet
 tempore quo incepimus intelligē
 bonum et malum l. nunc. **Pro**
 laus viuentes l. a vsq; in seculū
 hūc est q̄ dū hōc seculū durabit.
 quia tunc deficiet tempus meriti:
 permanebit tamen laus sanctorū
 in patria sicut in psalmo. lxxviiij.
 didum est. **Beati** qui habitant in
 domo tua domine: in secula seculo
 rum laudabunt te **Cassiod.**
 Commonemur in hoc psalmo per
 similitudinem veteris populi vani
 tatem a concupiscentiā huius mū
 di quasi egiptiacam dominationē
 relinquere vt possimus ad terram
 promissionis christianitatis itine
 re peruenire **festinemus** intrepī
 di aduentu enim domini abuersi
 tates nostre solute sunt. mare id ē
 amaritudo peccatorū fugit a fide
 libus **Jordanis**: retro timore: con
 uersus est. **Simulacra** gentiū q̄si
 metalla insensata contempta sūt.
 domini nostri gloriā vbiq; celebra
 tur a predicatur. a id iuuante do
 mino psalmorum virtutes studio
 sissime perquiramus quomodo se
 fidelib; aperiuunt a incredulis sem
 per abscondunt **Collector** Do
 na nobis eterne rex glorie archa
 na sacre scripture fidelit̄ intellige
 re vt per ea tue voluntati incessantē
 obediāmus qui es benedictus ī se
 cula seculorum **Amen**

Psalmus Cxiij

O Alexi quo ^{miam} exau
 Titulus Alleluia. **Expo**
 sicut ei; p̄cessit i ps. **Cv.**
Jeromin? **Hic** psalmus vōcē
 continet fidel' anime a deo peregrī
 nantis in regione viciorum sicut il
 le filius prodigus de quo loquitur
Luce. xv. Qui post longos labores
 a errores ab **Hugo** De hac
 eo suscipitur **Hugo** reductio
 ne de vicij; ad virtutes. a de ipsa
 peregrinatione ad requie; fidelis
 anima gratias agit dicens
O Alexi non dicit quid ab inhu
 endum q̄ nihil est diligēdū
 nisi deus aut propter ipsum **Pro**
co. l. quomiam exaudiet dominus
l. id est exaudiuit l. vocem oratiōis
mee l. futurum ponit pro preterito
 quī modus loquendi frequens ē
 in prophetis. et maxime in canti
 cis metricē scriptis qual' est psal
 mus iste in hebreo. **Et licet** deus
 sit de se diligendus. tamen cum ex
 audit deprecantem occasione; sibi
 dat vt feruentius eum diligat **Vñ**
 subditur. l. **O** Via inclinauit domi
nus aurem suam mihi. **Exaudiēs**
 me in preterito. sepius sicut a hic
 propheta loquitur de deo more hu
 mano. **Vnde** auris inclinatio non
 est aliud q̄ exauditio l. a in dieb;
meis inuocabo l. sperans exaudiū i
futuro. **l. **O** Ieiun dederunt me do**
lores mortis. hūc est tentacōnes pec
 cati mortalis **l. et pericula inferni i**
uenerunt me. nisi a te domine fue
 ro adiutus in temptatione **Jer.**
 Dolores mortis id est male cogita

tiontes sunt pericula inferni. O pera
mala sunt quādo anima cogitat a
peccare desiderat vicina est mor ti.

Hu ens euabel. **O**ribula cōez
In corpōe per multas huius vite
penalitates. **L**a doloz. **L**o rdis. **L**in
uem. **L**id est pro bona muē tione re
putau tanq̄ remediūm contra di
cta inferni perī.

Gre. Sancti pe
cula. **V**nde ait **Gre.** nas tēpo
rales libentius tolerant: quia per
eas euadere non formidant et nas
Ipse autem pene cogunt homines
ad deum refugere a ab ipso auxili
um postulare. **V**nde subdit **L**a no
men domini inuocauit. **q̄** **J**ohel. in
dicitur. **O**mnis q̄ inuocauerit nomē
dñi saluus erit. **F**idelis itaq̄ enu
meratis passionib⁹ suis exdamat
ad dñm vt aia eius a peccatoruz p
funditate liberetur dicens. **O** dñe
libera animam meam. **L**a corpore
mōrtis huius in quo sicut in carce
re captiua tenetur. **V**nde dicit apo
stol⁹ ad Ro. vij. **I**nfelix homo q̄s
me liberabit de corpore mortis hu
ius. hanc autē liberationē firmē
spērās sibi unq̄. **L**a misericors dñs.

hugo quia in dicitur aurē su
am mihi. **L**a iust⁹. **L**a quo
niā corripuit a castigauit peccato
rem ad veniam req̄rendam. **L**a deus
noster miseretur. **L**a flagellando fili
um quē. **V**nde Aug. ait. **M**a
recipit. **H**u gna misericordia
est in pñti misericordia nō osequi
La custodiens paruulos. **L**a humi
les. **L**a dñs. **L**a tanq̄ pastor eximius q̄
gregem suū ab inuersione dia boli

defen. **Iero.** Si quis magnus ē
dit **Iero.** a supbus; hūc nō
custodit dñs. **H**ugo. **E**t quia
dominus humiles custodit. **I**erol.
humilitas fū. **L**a in penitencia a fla
gellis eius. **L**a. **L**a sic liberauit me. **L**a
laqueis dia boli. **V**nde legitur in vi
ta beati Antonij q̄ ostensi sūt ei la
quei multi a stupefactus quesit.
Domine quis euadet omnes istos
laqueos. **E**t responsum est ei. **H**u
militas sola. **C**um autem libera⁹
est homo a peccatis tunc debet va
careo a sibi. **V**n bñ addit. **O**n
uertere anima mea in requiem tu
am.

Iero. Mund⁹ iste locus tri
bulationuz est a lacri
m aruz vbi nusq̄ est requies. **I**n de
seto sunt scorpiones. **I**n mari pyra
te a raptore a tempestatē. **I**n ci
uitatibus oculus meretricis qui ē
perditio.

Mico. Requies tua ē
hominis. **Mico.** in deo. **I**n ipso
conuertere per gratiarum adionez
in quo solo mens humana quie
tatur fm q̄ dicit Aug. in li. o. f. f.
Inquietum est cor nostrum domi
ne donec quiescat in te. **L**a quia dñs
benefecit tibi. **L**a liberauit te a pericu
lo. **L**a quis peccati vnde subdit. **q̄** eu
puit aiaz meaz de morte. **L**a a peccō
q̄ est mors aie. **E**t per hoc. **L**a oculos
meos a lacrimis. **L**a quas oportet fū
dere pro.

Iero. Plorauit ad tem
peccatis. **Iero.** pus vt in semp
ternum gaudeam. **Q**ui in presenti
non plorat in futuro lacrimabit.
Vnde saluator ait. **V**e vobis qui
nunc ridetis: qm̄ flebitis. **I**erol.
Quomodo at anima liberata sit a

morte dedit dicens petes meos
 inquam eripuit la lapsum ut no
 cadrem in foueas peccati de via iu
 sticie. atq; p hoc placeto domino
1120. Quare no dicit iust? pla
 celo. Rndet qz non pt hic
 ee pfect? **V**ideoo hoib? ee iustus a
 scio qz opa bona no habeo. vidoz
 hoib? esse scis et scia mea non e
 qz opa bona non habeo. **E**go aut
 noui consciam mea scio qualib? co
 gitacoib? cor meum fluctuat. scio
 quate m libidines remut. vido a
 lia legē repugnāt; menti mee a
 captiuatē me in lege pccā. **N**olo co
 gitare mala a tū cogito: qā inuit?
 et captiu? m malā cogitacōem tra
 hor. **E**rgo dico. **A**b o c cultis meis
 mīda me dñe. propterea nūc lōgo
 sermone vsi sumus qm m pñti secu
 lo perfectus iustus nemo pt esse.
 quia nemo mundus est a peccato
 Nec si vnus dici fuerit vita eius
 super **h**ugo Isti autem vlti
 teram **h**ugo mi tres versus
 magis proprie expom pnt anago
 gie idest per locutionē de supernis
 de ipsis morientibus morte corpo
 ris qui tunc pnt dicere: **C**onuertē
 anima mea in requiem tuam **H**oc
 est in vitam eternam. quia dñm?
 benefecit tibi. remittendo peccata
 tua. et te ad gloriam eternā vocan
 do. **Q**uia eripuit animam meam
 de morte. de qua dicit apōc. ij. **Q**ui
 vixerit non ledetur a morte secun
 da. oculos meos a lacrimis. quia
 in vita eterna nō est luct? sed gau
 dium. petes meos & intellectus et
 affectus animi mei a lapsu. quia

in christo fundati sūt eterna seculi
 ritate. **Placeto** domino in regione
 viuorum sine fine gratias ei agen
 do in patria celesti que est viuorū
 re **Castiodo** Salutaris
 gio. **Castiodo** psalmi isti
 us intentione tractata contra mū
 di dolores. animi fortitudie debe?
 ei obicere. **N**on enim abiciendus
 est dolor qui perducit ad requie:
 nec durus estimandus est fletus:
 quia eterna gaudia subministrat
Intendamus nō ad hoc quod pa
 timur. sed quod speramus: quia te
 porale malum sine dubitatione
 mollescit cui? prosperimus inten
 ditur finis. **R**ogemus ergo omni
 potentiam christi vt per ipsius ad
 iutoriu; illa nobis non fiant aspe
 ra que nunc videntur austera.
Ipsi profecto in regione viuorum
 placebim? : si in hoc seculo mortifi
 care nostra cor: pora pro ipsi? amo
 re festinamus. **C**ui cu patre et san
 ctō spiritu est honor et gloria in se
 cula seculorum. **A**men.

Psalmus Cxx

Qredidi pro
 pter quod locutus suz
Titulus Alleluia
Casti. Per totum hunc psal
 tum inuidorum mar
 tium verba referuntur. **V**nde po
 pulis ille martirum reuerendum
 ordinem recte fidei seruans. ait
Qredidi propter quod locut?
 sum. **D**ixit se dicit credidit
 se. a postea fuisse locutum: qā post

veram fidē sancta debet venire cōfessio
hugo Nec sufficit fides nisi sequatur cōfessio quā oportet. vñ **Luc. ix.** Qui me erubuerit videlicet cōfiteri vel sermones meos: hunc filius hominis erutescet cū venerit in maiestate sua: ex qua cōfessione fidei. **Legō autē hūiliat⁹ sum nimis.** et multas tribulaciones passus sum a tyrannis. Et dicit nimis ad denotandū immensitatē tormentorum in quibus ex hūana infirmitate pauebant. **Call.** Et ne quis putandi mīes. **Call.** taret hāc veram fidei cōfessionē viribus mortaliū applicandā cuius propria et infirma humanitas proficit. dicens. **Go.** dixi in excessu meo. Id supernā cōtemplationē per excessum mentis eueat quā aīa a sordē corporea purgata causas rerū manifestis speculatiōibus intuet. **Mete** igitur rapta ad eterna dixit. omnis homo mendax. **Aug.** Quantū em̄ ad ipsū; hōminē pertinet mendax est sicut petrus: qui de se p̄sūpsit nō negare dominū mendax inuentus est. **Iero.** Quis em̄ veritatis p̄t eē in hoc mundo: cū umbra sit vita n̄ra sup̄ terrā. **Cal.** Quia p̄p̄t hęc nos regula certa constringat ut quā carnis fragilitate mēdaces sum⁹ n̄m esse fateamur: quādo veraces. Simis munibus applicet. **Iero.** Vex dicit dauid an mētē. Si vō est ois hō mendax. et hoc quod dicit: ois hō mendax. vex est. ergo et ipse mētitur et verū dicit. Inueniunt em̄ p̄bi sua deceptione palatissimos p̄a arte: quōm eodem ser-

monē et verā quis dicat et mentiatur p̄pter quod dicit ap̄ls. Videte ne quis vos seducat per phiam et vanam deceptionē hōim. Qui dū hōies sum⁹ mētūmur: quā fueri⁹ dii desinem⁹ mētiri. Si quis sc̄s ē de⁹ efficit et desinit eē hō carnalia sapiēs et amās et iaz non mentitur hō. p̄cō suo mendax. dno dei verax. et iō iā nō hō. Hoc itaq; cōsiderās deuotus populus fideiū et videns grā dñi se factū veracē cōter subiūgit dicens. **Quid retribuā dño pro oib⁹ quē.** **Hu.** Dñs p̄mo tri retribuuit m̄. **Hu.** buit nobis corpus et aīam in creatiōe: et retribuit v̄iēm tribuit nob̄ semetip̄m in creatiōe fact⁹ hō. celsus alapis. iū dicit trahit⁹. flagellis v̄berat⁹ et crucifixus. **Hec** fuit retributio et ita tributio. **Quid** reddā per illa. sequit. **Calicē** v̄i; passionis et mortis. et hoc quod ad m̄es. **Ac** si dicat Christus pro nobis passus est: et ego pro nomine eius paciar. Aliud nō habeo quod ei retribuam. **Vel** calicem salutaris accipiam. et corporalis penitencie austeritatem. **Vel** calicem sanguinis salutaris et christi ihesu. **In** hebraico ita habetur. **Calicem** ihesu accipiam. neque hoc quod offeram a mortis calicem aut penitencie hostiam. est mee virtutis sed gracie dei. propter quod. **In** omen domini in uocabo. per hūmitem oracionem. eius gratiam et misericordiam postulando. **Nicolaus** Nota mea dōmino reddat. implendo promissiones deo factas

coram omni populo eius. Ut ex
 emplo meo alios prouocet ad lau-
 dem dei iuxta illud **Mat. v.** Sic luce-
 at lux vestra coram hominibus ut
 videant opera vestra bona a glori-
 ficient patrem vestrum qui in celis
 est. **Preziosa in conspectu domini**
mors sanctorum Iesus quia per il-
 lam veniunt fideles ad regnum ce-
 lorum. Nam **Sapientie. x.** Justus
 si morte preoccupatus fuerit: in re-
 frigerio erit. **Domine** profite-
 or conditionem meam. **Quia ego**
seruus tuus sum emptus a redem-
 ptus sanguine tuo. **Lego seruus tu-**
us per susceptionem baptismi: in
 quo seruire tibi promisi. **Let filius**
anale tue id est ecclesie que eccle-
 sia quia seruit hic humiliter: dicit
 tur an **hugo** In futuro erit
 eilla sponsa quando erit
 in amplexu sponsi christi. **Et quia**
 in martirio dimittuntur omnia pec-
 cata ideo subiungit. **Jeupisti vim**
cula mea id est peccata quibus li-
 gabar iuxta illud proverb. quanto
 sumbus peccatorum suorum con-
 stringitur. **Iero** Quicquid sanctus
 morit sua mor-
 te. qui misericordias operatus est.
 licet sit sanctus: a fecerit signa: de-
 mones eiecerit: non vadit securus ad
 dominum. hoc scit eius conscientia
 quando videt dominum: martir au-
 tem a si post baptismum peccave-
 rit tamen ex secundo baptisate
 martiri ablutus securus vadit ad
 dominum. **Hugo** Et accepta
 a te domine peccatorum meorum: re-
 missione **tibi sacrificabo hostiam**

laudis. In adando me in penitentia
 cum gratiarum actione. **Let romē**
domini in uocabo ne de tuis benefi-
 cijs mihi collatis sim aliquando in
 gra. **Casti** Notandum autem quod
 tus. **iste** versus tantam
 virtutez creditus est habere ut a
 nonnullis hominibus dicere tur pos-
 se peccata dimitti si euz in fine vite
 sue certa confessione congeminet.
Hugo Iste autem fidelis gra-
 tiarum actionem replicans subiungit.
Vota mea domino reddam in co-
spectu omnis populi tui videlicet
 in atrijs domus domini. hoc est in
 sancta ecclesia militante: que est do-
 mus orationis in ipsa persoluiam
 que promisi domino. **Et deinde lau-**
dabo te domine in medio iherusa-
lem id est in celestis patria in qua
 diruptis vinculis humane fragili-
 tatis sancti eterne pacis visione fru-
 un **Collector** Rogemus
 tur dominum **Je-**
 sum ut per suam gratiam compres-
 so in nobis bello carnali: caritatis
 sue nobis pace largita: filijs sui ef-
 feci ierusalem celestis et si non me-
 remur martirio coronari saltem in
 studijs similibus possimus inue-
 niri et post huius vite terminum
 misericorditer adiungi ipsi domio
 nostro **Jesu christo**. Cui cum pa-
 tre a spiritu sancto est honor a glo-
 ria in secula. Amen

Psalmus Cxvi.

Laudate do

Syco. Pro titulo p̄mit
titur huic psalmo Alle
luia quod siḡt laudate deū In hoc
enim psalmo inducunt omnes po
puli tam iudei q̄ gentiles ad laudē
deite a duentū ipsius christi qui in
stituit vnam ecclesiam de iudeis a
gētibz ad dei gloriam a honorez.
a hoc modo allegat Apl's scriptu
ras huius psalmi ad Rom. xv. di
cens. Dico enim ipsum Iesuz chri
stum ministrum fuisse circumcisio
nis id est populi iudaici Et iterum
Laudate dominum omnes gētes.
a magnificate eum omnes populi
quod accipitur ex principio huius
psalmi. Ista autem preuidens da
uid in spiritu ait.

Laudate dominum omnes gē
tes id est omnes gentiles ad
fidem vocando. Laudate eum omnes
populi. **Iero** qui ex iudeis fuerit
li. **Iero** conuersi. quod ti
tulus ille prenucliauit quem sup
crucem dominicam Pylatus posu
it criptuz hebraice grece a latine.
ad denotanduz q̄ christus ess; rex
tam iudorum q̄ gentiuz ad eius
fidem venientiu qui hic ad christū
laudandum. **Quo** Et nota q̄
inuitantur gentiles p̄
ponit iudeis hic. Quia pauci de iu
deis primo crediderunt. a multa de
gentibus fm q̄ dicit apl's ad Ro
ma. xi. Cecitas ex parte cōtigit in
israel donec plenitudo gentium in
traret vt sic omnis israel saluus fi
eret. quia iudei conuerterentur circa

finem mundi. a ideo hic inuitantē
ad laudem post gentiles. Cuius lau
dis rationem subdit dicens. Quo
niam confirmata est super nos. Ita
iudeos q̄ gentiles conuersos. **Mise
ricordia eius.** Loquitur de futuro
per moduz preteriti propter certi
tudinem. **Hugo** Hec dñi mi
prophetie. **Miser** Misericordia
fuit in eius incarnatione. a confir
mata est in eius passione. Vnde
dixit. **Iob. xix.** Consummatuz est
a veritas domini. id est ipse cristus
qui dicit de seipso **Iobis xiiij.** Ego
sū via veritas a vita. Manet in eter
num. **Ism** q̄ dicit Apl's ad heb. xiiij.
Iesus autem heri a hodie. ipse
a i secula. Vel veritas domini ma
net in eternuz in eis que promisit
iustis: sive in eis que minatus est
in **Cassi.** Darius q̄ dē; psal
pijs **Cassi.** in plenissima bre
uitate concludus est. Quid enī am
plius potest dici q̄ vt creatori debe
at toto corde laudari. O dulcis am
miranda psalmorum diuersitas.
mō paucis sententijs salutaria di
cere: modo magnalia diffusa ora
tione narrare: vt tibi oīa mōlitas
nec i ipsa cura sustineret fastiduz
cui prestat amena varietas appe
titum. Etiam per hoc nobis futuri
ēgni status signatur vbi diuersa
merita sanctorum pro aduuz qua
litate fulgebunt: a; tamen omni
bus vna beatitudo a suauitas eterna
pre **ieronim** Nos igitur
supplices deprecemur vt se laudan
di tribuat efficaciaz. a confirmet

super nos misericordiam suam mit-
tens in nobis spiritum sanctum qui
exurens noxia illuminet profutu-
ra. Cui cum patre et spiritu sancto
est honor et gloria in secula seculo-
rum Amen.

Psalmus Cxxvij

Confitemini
domini. Titulus Alleluia
patet eius expositio in Cy. psal.

Hugo In precedenti psalmo
egit propheta de confirmacione
misericordie dei. In isto
ostendit per quod fuerit confirmata
videlicet per misterium incarnationis
et passionis christi. Est enim
psalmus unus eorum qui dicuntur
de primo adventu christi

Unde saluator Mat. xxi
loquens de seipso iudeis
reprobando allegat litteram hu-
ius psalmi dicens eis Nunquid le-
gistis in scripturis. Lapidem quem
reprobaverunt edificantes hic factus
est in caput anguli. Item ac-
tum. iiii. Petrus ostendens pri-
cipibus sacerdotum christi glori-
ficacionem post eius passionem de
eo dicit. Hic est lapis quem reproba-
tus est a vobis edificantibus qui
factus est in caput anguli. Et non
est in aliquo alio salus. Ex quibus
patet quod psalmus iste ad litteram
loquitur de **Colle.** Presertim
christo ab illo loco
lapidem quem reprobaverunt su-
peradito a terra potest idem psal-

mus moraliter exponi

Cassi. Fidelis itaque populus
peccatorum nexibus
absolutus in prima parte genea-
litae honoratur ad laudandum domi-
num cum dicitur

Confitemini domino. **Hugo**
confessione laudis et pro hoc
domino quoniam bonus. In se natu-
raliter et etiam quoniam bonus nos
facit per suam gratiam

Augu. Non potuit laus dei
breuius explicari quam
ut diceretur quoniam bonus. Quid
sit grandius ista breuitate non vi-
deo. cum sit proprium deo quod bonus
est. **Quoniam in seculo misericordia eius.**

Hugo quia semper subueit
deuote eum requiren-
tibus. Et quia qui in hac vita non
requirit misericordiam dei preue-
niendo: certe in futuro non inueniet
eam sed potius iram propter quod
subditur. **Dicit nunc.** et in prese-
nti vita dum adhuc tempus est me-
rendi. **Luce.** idem populus christia-
nus videns deum per fidei. **quoniam**
bonus quoniam in seculis mi-
sericordia eius. quia post hanc vi-
tam tribuet bonis misericorditer
vitam eternam. Et si communis po-
pulus christianus delect dominum
laudare multo fortius sacerdotes
et ministri ecclesie. **Unde subdit. Dicit**
nunc domus aaron quoniam bo-
nus est dominus: quoniam in seculis
misericordia eius. In his duo-
bus versibus ponitur domus p-
fami. **Mico.** Et quia non est spe-
cialis. **Mico.** ciosa laus in ore
S. J.

peccatoris **Eccl. xv.** **I**deo circa prebi-
ctos ad laudem dei inuitatos ostendit
quorum laus est deo accepta dicens
Uscant nunc qui timent dominum
timore filiali qui timent offensam pa-
tris qui bonus qui in seculo misericordie
eius qui gratis misericordie sue dona dedit
Deinde adducit rationes inducentes
ad dei laudem. **hugo** **T**ribula-
tione cordis
vel corporis inuocauit dominum. pete
do auxilium. et exaudiuit me in la-
titudine domini. Hoc fit quoniam in tribula-
tione pacem prestat. et in latitudine
domini. hoc est in spe premiorum eterno-
rum suos fideles confortat. Nec tamen de
tribulatione liberat dominus fideles su-
os. sed adiuuat in bonis proficiendis
unde subdit. **D**ominus mihi adiutor
non timebo quod faciat in homo. id est
est qui libet inimicum carnalis qui uisua-
liter religiosorum propositum persequitur. **D**ominus
mihi adiutor. et ego despiciam inimicos
meos. uide licet mundum carnem
atque dyabolum. Mundum quem delemus
despicimus propter suam uanitatem. **D**ya-
bolum propter sui malignitatem. carnem
propter suam uilitatem. Et quod hi inimici
non humano sed dei auxilio deuincun-
tur. **I**deo **Rico** **B**onum est
subdit. **Rico** **C**onfidere in domino
qui non deficit in ueritate. qui confidetur
in homine. qui nihil ex se potest. **V**n Jere-
my. Male dicitur uir qui confidit in ho-
mine et ponit spem carnis brachij
sui a domino re. **I**ero **B**onum est
cedit cor eius. **I**ero **S**perare in do-
mino. qui uitam largitur eternam.
Spes enim est certa expectatio futu-
re beatitudinis. **L**icet sperare in princi-

pius. quorum potestas cum hoc mun-
do la bitura. **H**u. **L**omnes ge-
nuerunt. **H**u. **L**icet oia vi-
cia que faciunt homines gentilitate uiuere.
Circuierunt me. obsiderunt me te-
ptatione. **L**icet in nomine domini. hoc est in
auxilio domini fugati sunt a me in-
fultus demoniorum. **L**icet uultus sum in
eos lamputando capita eorum. hoc
est primos motus temptationum.
quia eis non prebui consensum. **L**icet
circumdederunt me. **L**icet in infultus uiciorum tam cogita-
tione quam locutione. **L**icet in nomine domini
uici eos. **L**icet uultus sum in eos. **L**icet
dictam per mortificationem carnis
de eis faciendo. **L**icet circumdederunt
me sicut apes. **L**icet uicia et temptati-
ones uiciorum preponderant in delecta-
tione melleam et dulcem. **L**icet conside-
raui finem quomodo pungunt per eterne
mortis obligationem. sicut apes ge-
runt mel in ore. et aculeum in cauda
quo pungunt. quod multi sunt qui bene-
dicunt quod peccata ita pungunt. **L**icet tamen
de se confidentes non curant uitare oc-
casionem ex quibus surgunt tempta-
tiones ardentes in concupiscentia
Ideo subdit. **L**icet exarsit sicut ignis
in spinis. **L**icet qui dicit. **N**on potest esse qui ui-
tetur peccatum si occasione quod se ex-
ponat propter quod dicitur **Eccl. ix.** **A**uerte
faciem tuam a muliere compta. pro-
pter speciem mulieris multi perie-
runt. et ex hoc concupiscentia quasi ignis
exarsit in cogitatione. **L**icet impulsus
a temptatione. **L**icet uultus sum
non uales per me resistere tempta-
tionum. **L**icet uultus sum. **L**icet dominus sus-
cepit me. **L**icet Iero. **L**icet qui confidens in

in eum: ipsum solum adiutorem quasi
ui. Ipse **Fortitudo**
em est **Hugo** mea pro quem
fortis sum in bello et in uiciis et laus
mea. Ipse quod bonus: castus: humilis
sum hoc est ab ipso qui me lauda-
bilem fecit et factus est mihi in salu-
tem. propter quod seculi huius pericula euade-
re ualeo et eternam uitam adipisci
Ipse enim est fortitudo et laudatio et
salus eterna beatorum a quo sancti
magnum habent gaudium. **Jo** subdit
Or exultationis spiritualis et salu-
tatis. et quod salui facti sunt. est in ta-
bernaculis iustorum. et in conscientijs
ubi sancti semper leti sunt. quibus fo-
rtilis affligant. unde apostolus. in ad
corinthios. **G**loria nostra haec est testimoni-
um conscientie nostre. Et ut cognosce-
res unde illud gaudium uenit: conse-
quen ter subiungit. **De** cetera domini
et christi. **H**ic fecit uirtutes. **De**
usus **Hu**. qua subdit. **De** dexte-
ra domini exaltauit me. **De** luto uicio-
rum eleuans me ad statum gratie. **De**
dextera domini fecit uirtutes. **I**ustobis
de me in eo. **Cast** Quid enim po-
tius statu. **Cast** tentius quam pec-
catoribus dare beatitudinem. de infir-
mitate perfectionem. de hoste fortissi-
mo infirmis offerre uictoriam. **T**an-
ta ergo fiducia de dono dei accepta
fidelis populus sequens dicit. **N**on
moriar. **Hugo** morte culpe.
nec gehenne. **S**ed uiam. **I**uita gratie
in presentia: et glorie in futuro. **De** narra-
to opera domini. **I**psius de predictis be-
neficijs cum gratia adione laudando
deinde ostendit eam quae non mo-
rietur morte eterna dicens. **Casti**

gans castigauit me dominus. **H**ec ge-
minatione notat utilitatem castigati.
unde subdit. **De** a morte. **I**uide licet culpe
non tradidit me. **I**acti dicat. **A**mor-
te peccati eripuit me per castigatio-
nem. **Cast** Ille enim morti non
tradidit cuius hic uicia
commissa purgantur. **I**ero. **C**as-
tigat nos dominus ad probationem mul-
tis uerbis ut probatos eruat
a morte perpetua. **Hugo**. **D**einde
de dicit anima iusti egredientes de corpore
rel. **A**perite mihi portas iusticie. **I**acti
dicat. sicut terra aperit corpori: ita
celum aperiat anime. **P**ropter quod
iste uersus canitur in exequijs mor-
tuorum. **E**t tunc dicit portas iusticie.
quod tunc non est tempus misericordie sed
iusticie. **U**nde fatuus uirginibus tunc
dicentibus illud. **M**at. xxv. **D**omine domine
aperi nobis. **R**espondit. **A**men dico uobis
nescio uos. **Q**ui autem hic iusticiam fe-
cerit sancte uiuendo. tunc se cure bi-
cere poterit. **A**perite mihi portas iu-
sticie. **I**ngressus in eas. **I**acti dicitur
fuerit. **I**nter in gaudium domini tui. **T**unc
confitebor domino. **Q**uia in patria est
confessio laudis sempiterna. **H**ec por-
ta domini. **S**upple est iusticia. **P**er quam
iusti intrabunt celum. **I**acti. **U**el
per hic uersus exponi allegoico ho-
mine. **A**pe- **n**ico **C**irca quod sciendum
rite **n**ico **q**uod saluatio generis
humani facta est per fidem christi pas-
si et glorificati. **P**ropter quod **D**auid lo-
quens in persona generis humani il-
lus primo **A**perite sibi ingressus hu-
ius fidei dicens. **A**perite mihi portas
iusticie. **S**acra noue legis quibus iu-
stificantur fideles. **Q**uod ingressus in eas

id est illis recepitis. confitetur. nomen
ni tuo. ei gratias agendo. Et quod omnia
sacramenta habent efficaciam a cri-
sto eo quod omnia fluxerunt de latere eius
in cruce dormientis. Ideo subditur.
Hec porta et christus filius domini dei
patriis. **Acti dicat.** Omnes porte pre-
dicte sacramenta referuntur ad
vnam portam que est christus. **Vn ipse**
dicat Jo. x. Ego sum ostium. per me si
quis introierit: saluabitur. **Idem sub-**
ditur. **Iusti intrabunt in eam per fidem et**
deuotionem et sic per eam intrabunt ad
gloriam. **Demum ouertur sermonem**
ad dominum. **Hugo** **Confitebor tibi**
dicens. **Hugo** **Confessione laudis**
quoniam exaudivisti me. In redimendo me
per mortem tuam. In hoc factus es mihi in
salutem. In me saluator. **Quo autem**
hoc factum sit. consequenter declarat. d.
Nico. **Apud. In christo que**
est vocatus lapis. De quo
dicatur Dan. ii. Lapis autem que percussit
serat statuam: factus est mons magnus
et impleuit uniuersam terram. **Hu-**
go. **Et loquitur per figuram que**
dicatur antithesis quoniam casus ponitur
per casum. Dic autem ponitur lapide per la-
pis quem probauerunt edifican-
tes. **nicol** **videlicet sacerdotes**
in deorum ad quorum
spectabat officium edificare in fide et
moribus populi. In hoc factus est in caput
anguli. **ostituentis unam ecclesiam de**
iudeis et gentibus. cui ipse est caput et
pastor. propter quod dicit Job. x. Et ali-
as oves habeo que non sunt ex hoc ouili-
o et illas oportet me adducere et fiet
unum ouile. **Call.** **Et ne lapide**
unus pastor. **Call.** **istius de sare-**

is montibus putares extrisum. conse-
quenter adiunxit dicens. **Adhuc fa-**
ctum est istud. In christo facta est
istavnio. La est mirabile in oculis
nostris. **nic.** **Fideles enim que ex iude-**
admirati sunt quoniam viderunt spiritum san-
ctum dari in signo visibili. Cornelio
et alijs gentibus que cum eo erant sicut
legit Act. x. Et obstupuerunt ex cir-
cumcisione fideles que venerant cum pe-
tro. quoniam in nationes gratia spiritus sancti
effusa est que uniuersis gentilibus et in-
deos in una cruce. **hugo** **In oculis**
sati ecclesia. **augustinus** **erat dei de men-**
tia multum mirabilis quod de hoc factus
pativoluit per salute nostra. sicut de
ipso cantat ecclesia. Nec faciebat
vllis diebus dulcedine mirabili con-
siderare altitudinem consilij diuini sup-
salute generis humani. Itaque sapiebat
hic propheta et sapie ecclesia. Unde subdit
hec. nicol **id est tempus noui**
dies. nicol **testamenti. quod vocatur**
dies ratione veritatis reuelate que late-
bat sub figuram obscuritate. propter
quod Paulus ad Romanos xiiij. vocatur
tus testamentum nocte. et nouum te-
stamentum die dicentes. Nos precessit: di-
es autem appropinquauit. In qua se cit
dominus. Licet enim faciat omnia tempora genera-
liter: tamen dicitur facere aliquid speci-
aliter propter bonum quod in illo contin-
git secundum modum visitatum loquendi quez
tenet hic scriptura loquendo de tempore
christi. **Hugo** **Leuitemus. In corpo-**
re in operibus bonis
La letemur. In corde deuotis orationibus
Li ea. In propter istam die. Itaque verus

cantat multo hies in die resurrectio
nis domini que specialit et pprie di
citur dies eo q sol iusticie christi
de noster tuc ortus est de sepulcro
a tenebras infidelitatis amouit. i
q die dyabolus ius perdidit. et mu
dus salute accepit. Deinde plus
christian oionem facit p salute
eterna obtinenda dicens **Odne**
saluu me fac. luterando me de peri
culis a malis huius mundi. **o dne**
tene prosperare. i prosperum facito
iter illud quo ad te post multos la
boresce. **Hu.** duo em ista pls
uertor. **Hu.** iste petit christia
nus. s. vt hic eripiat a peccorum
morte a post hanc vitam collocef
in requie sempiterna. **Prosperare** ei
est aliqd asperz facere tranqllum.
vt ingrata fiat nob mala pterita:
que credimus i etna gaudia com
mutabal. **benedict** qui venit in no
mine **Nico.** id est cristus q ve
nit in noie patris
p salute mundi. Et hoc modo cāta
bant pueri christo ad passione m
uenienti vt dicit **Matth. xxi.** Et de il la
laude videt hic **Dauid** pphetasse
Hugo Et quia populus chri
stianus pcepit de bene
dictione christi in participatione
sacramento. **Id** in psona epoy
a sacerdotuz se eam eta ministran
tium a loquentium ad sbditos: s
iungitur. **Benediximus** nos sa
cerdotes **uobis** lo sbditi **de domo**
dni i de ecclesia de qua sumuntur
baptismus: eucharistia a alia sac
menta. In quibus benedictio a au
gmentuz gratie datur. **Sed** q ista

benedictio nō est a sacerdotibz licz
per eos ministratur. **Id** subūgit
de dñs. **Cass.** Ac si dicat. **Im**
christi. **Cass.** mo nō nos sed
deus dominus benedixit **et illu**
xit nobis tam maioribz q mino
ribus grām sue benedictionis infū
den. **Aug.** et spm sanctū oferen
do. **Aug.** ad intelligēdum
scripturas. **Et** q eadez potestas re
manet in rectoribz ecclesie. **Id** ad
eos sermo dirigit cū subinfertur
Constituite diem solennez. i di
es solennes nātatis a resurrectōis
christi a similes q constituti sunt p
ecclesia. **In** **o** **deus** i vt populz
fidelis conueniat ad ecclesiam in den
sitate plebis **Translatio** hebraica
h; in ogregationibz. **Et** translatio
romana h; in confrequētationibz
videlicet populi cristiani **vsqz** ad
cornu altaris. Ita q ecclesia imple
atur popu **Greg.** ix. moralū
lo a dero. **Greg.** Moraliter
autem solennem diem domino in
frequentatione constituit qui se assi
due in eius desiderio affligit. **Qui** ni
miz solennitatis dies vsqz ad alta
ris cornu precipit tendi. quia tam
diu necesse ē vt qsqz se afficiat:
quousqz ad superni sacrificij altitu
dinem id est ad gaudia pertingit
etere. **Aug.** Vbi nihil aliud dice
na **Aug.** mus nisi **Deus** me
us es tu. **Psalm.** domine Iesu
christe. **oficebor** tibi. confessione
laudis **Deus** me? es tu a exalta
te. tua magnalia laudādo a enac
rando. In eccā solet fieri talis cofes
sio. a narratio in predicationibus
R. iij.

Confitebor tibi domine. Vox est ec-
clesie deū laudantis. Quomā exau-
disti me. Deprecante; deuote. Et fa-
ctus es mihi in salutē.] profitendo
gratiam in presentia gloriam i fu-
turo. Propter quod inuitant oēs
generaliter ad laudē dei cum subin-
ferat. **C**onfitemini dño qm̄ bonus
quomā in seculum misericordia
eius.] Sicut incipit hunc psalmū
sic et finit vt ab initio credulitatis
nostre vsq; ad finem vite fiduciam
in domini misericordia habeamus
a eius laude. p̄seueranter confite-
amur. **grego.** Super euange-
liuz. xv. Pensa-
te caustissimi misericordiaz condito-
ris nostri. Peccā nos videt a pertu-
lit: qui nos ante culpam peccare p̄-
hibuit. et post culpam expectare
ad veniam non desistit. Ecce a nob̄
contemptus est a tamen nos non ces-
sat adhuc superbe aūsos: benignē
reuocare. Et quia ferre nos aduer-
santes. potuit: vt reuertamur: mu-
nera promittit. **H**abete ergo fidu-
ciā fratres mei de misericordia sal-
uatoris nostri. **C**ogitare que faci-
tis. recogitate que fecistis. demen-
tiā superne pietatis aspiciat et ad
misericordem iudicem: du; adhuc
expectat: a; lacrimis venite. Et sic
portas iusticie ei; intrare toto cor-
dis affectu studete. **C**ōsiderātes ve-
ro q; iustus sit: peccata vestra noli-
te negligere. Et scientes q; pius sig-
nolite desperare. **P**reb; nanq; ap̄
deum hoībus fiduciam q; deus est
homo qui est nob̄ spes magna qz
a; uocatus noster: factus ē iudex

nostre. dominus **J**esus christus.
cui cum patre a spiritu sancto ē ho-
nor a gloria in secula. s. Amen

Psalmus Cxviij.

Beatissimi **A**mbrosii
Titulus **A**leph

Hoc est laus dei. In his enim vere
laudatur deus in quibus est pecca-
torum remissio. **N**icol. Est at
iste ps̄s alphabeticus in viginti
duob; capitul; distinctus. Et qd̄ li-
bet capitulū oīn et octo vsus. a in
p̄ncipio cuiuslibet capituli p̄ponit
prima littera hebraica. s. Aleph. et
secundo preponitur secunda l̄ra. s. Beth. Et
sic osequens p̄ ordinem de alijs. Et
qz translator non potuit transfe-
re sic q; omnes versus primi octo
narij inciperent ab a que est p̄ma
littera alphabeti latinī. **I**deo p̄mo
octonario p̄posuit Aleph ad signi-
ficandum q; omnes vsus illius octona-
rij per aleph incipiunt in hebreo.
Currebat autem tunc quidā; mo-
dus specialis versificandi s̄m ordi-
nem litterarum alphabeti sicut
apud nos in illo ymno. **A** solis or-
tus cardine. in quo versus incipiūt
ordinate p̄ litteras alphabeti la-
tinī incipiendo ab a vsq; ad g. indu-
siue vt pate t̄m̄tenti illum ymnū
In quo versus octo successiue inci-
piunt a quilibet littera. Et q; in hoc
psalmo octo versus semper incipi-
unt a qualibet littera: nō video ali-
quam significationem nisi modū

verificandi specialem loquendo de
sensu lit. **Hu.** Spiritualiter aut
terali **Hu.** docemur per hanc
prepositionem nos esse in scola chri
sti cum in scripturis presentis psal
mi discimus usum sancte vivendi

Ambrosius Ut quemadmo
dum paruulorum
ingenia primis litterarum elemen
tis assuescunt assumere vsuz discē
id. Ita etiam nos elementis huius
modi vsum discamus vivendi. Lit
teris autem singulis octonios ver
sus ascri

hugo significans q
psit. omnia ad vnū
deum tendant q̄ omnia regit. et q̄
perfecta purgatio erit in octaua re
surre

Call. Est enim iste psalmus
atissimus profundita
te sensus. in quo velut in apotheca
omnium virtutum moralis doctrina
tota resplendet que in alijs psal
mis partici
Hu. Ra; facile q̄s
latim relucet **Hu.** versiculus nō
inuenitur in quo nō aut vias; aut
mandata; aut iustificationes; aut
eloquia domini habeas aut aliq̄d
tale quod equipollenter valeat

Aug. Ab exordio quippe suo
psalmus iste hortat nos
ad beatitudinem. **Beatum** quippe
esse; tam magnum bonū est vt hoc
a boni velint a mali. **Nec** mirum est
q̄ boni propterea sunt boni vt sint
beati. sed illud est mirum q̄ etiam
mali propterea sint mali vt sint be
ati. Nam quisquis libidini dedit
luxuria; stupris; corumpitur. In
hoc malo beatitudinem querit a se
miserum putat; cum ad huc concupi

scētie voluptates leticiasq̄ nō p
uenit. **beatu;** se vero quasi non du
bitat iactare cum miser ad talia fa
cta peruenit. **Et** quisq̄ auaricie fa
ctibus inardescit ad hō congregat
quocunq̄ modo diuicias vt beat⁹
fit. **Inimicorum** sanguinem fundē
quicunq̄ desiderat; dominationem
quisq̄ affectat; crudelitatem suant
quisq̄ alienis dardibus pascit; in
omnibus sceleribus beatitudinem
querit. **Hos** igitur errantes a vera
misericordia falsam beatitudinem equi
rentes reuocat ad veram beatitudi
nem

Mic. Que dupliciter habe
tur. vno modo in re
a sic habetur tñ in patria **Alio** mō
in spe a sic habetur in via per bono
rum operū; merita sicut dicit p̄hs
et̄b. de felicitate politica que con
sistit in vfu virtutum. **Queros** beati
ficamus in spe quia adhuc nō ope
rantur virtuose; sed quia videntur
bone indolis; a apti ad habendum
virtutes politicas tempore proce
dente. **Igitur** de beatitudine que ha
betur in via loquitur psalm⁹ iste
que consistit in perfectione vitæ acti
ue a contemplatiue. **vita** vero actiua
precedit contemplatiua; quia mēs
non potest eleuari libere in contē
platiōe veritatis nisi passiones ap
petitus sensitivi fuerint moderate
per exercitiū; moralis virtutis qd̄
pertinet ad vitam actiuam. **Vnde**

Grego. vi. mox. **Dū** aliqui
at contemplationis ar
tem desiderat tēnē prius se in cam
po per exercitiū boni operis pro
bent vt solite sciunt si nulla iam

mala proximis irrogāt. si mala si
bi irrogata ab alijs equanimiter
portent. si potenter bonis tempora
libus nequaquam mens leticia soluit
si subtrahis non nimio dolore lau
tia. **H** Cum itaq; omnes tan
tur **H** boni quam mali ut dicitur ē
velint esse beati. tamen quia quibus
viam qua itur ad beatitudinem ig
norant. Ideo in persona oim fidelium
loquens que fit ad illam vera via
diffinit dicens

B Beati immaculati et carentes
macula mortalis peccati. In
via spiritus vite. Qui ambulant in
lege domini. Iesus mandata opere
adimplendo. quia non sufficit decli
nare a malo. sed cum hoc requirunt
operari bonum. Propter quod dicit
Grego. om. l. xxxij. Minus est ma
la non agere nisi etiam quisque stude
at bonis operibus insudare. Post
quam ostendit perfectionem vite active
postea ostendit perfectionem vite otem
platiue dicens. Beati qui scrutan
tur testimonia eius. Vel quia di
uina per prophetas nobis tradita. que
sunt miraculis tanquam diuinis testi
monijs confirmata sicut Marci v. l. e.
dicitur domino cooperante a sermone
confirmante sequentibus signis. In
to corde exquirunt eum. videlicet intel
lectu et affectu. Differt enim otem
platio sanctorum a contemplatione
peccatorum. Contemplatio peccatorum
est propter perfectionem persone otem
plantis a ideo consistit in intellectu.
Sed contemplatio sanctorum que est
contemplatio theologica: est propter
amorem ipsius contemplati. scilicet dei et

ideo non consistit in intellectu per
cognitionem; sed transit ad affectum
per amorem dei tanquam principaliter
intentionem. **C** Casti. Et vide ordinem san
ctum. Prius dicit beatos esse qui
ambulant in lege domini. Deinde
qui scrutantur sacramenta testimonia
litterarum. quia non est dignum ista per
quirere nisi qui se probabili actione cog
noscent tractare. Consequenter ostendit
quod a precedenti perfectione excluduntur. scilicet
delinquentes quod notat cum dicitur. Non
enim qui operantur iniquitatem: in
uis eius ambulauerunt. Id est que ope
rationibus peccatorum nefanda delectatio
ne consentiant: hi mandatis domini non
obediunt. de quibus dicitur. Cum
mandata tua custodiri nimis
curam magna diligentia et soli
licitudine quare non habent negli
gentes. et pro consequens carent im
pletionem mandatorum diuinorum.
quorum aliqua pertinet ad carita
tem proximorum. aliqua ad contempla
tionem que directe pertinent ad a
morem dei. Consequenter sub
ditur de beatitudinis appetitu cum
dicitur in persona totius ecclesie
Utinam dirigantur vie mee.
et processus cogitationum et operum
ad custodiendas iustificationes tuas
Id est mandata tua ad vitam adiuam et
ad contemplatiuam pertinentia que continent
iusticiam perfectam. **H** Dugo Non
possunt autem custodiri iustificationes
non pre oculis habeantur. unde subditur.
Cum non confundar. Id est non custodi
tis iustificationibus. Cum propepero
et perfecte insperero. In omnibus

mābātis tuis supple cogitōscōndis
 Vnde Jaco. v. Qui perspererit in le
 gē pfectā a pmanerit nō auditor
 obliuio sus factus: s; factōr operis
 hic beatus in factō suo erit. Tales
 s; laudantur a quoz o spēctū man
 data dñi nō **Ambro.** Ergo
 recedunt. **Ambro.** ne o sū
 damur: custodiā⁹ oia dñi māda
 ta. Nam si q̄s vnū mandātū dñi cu
 stodiat a aliud preuaricetur: nihil
 ei prodest. Custodiuit se aliquis a
 sangne a nō custodiuit se ab adul
 terio: vtiq̄ in vno o iudus punitur
 Etia; in legib; secularib; nec pdest
 ei alteri; criminis abstinētia si i
 altero fuerit. **Nic.** Et q̄a ad custo
 diensū mandata dñi requiritur iustitatio a dire
 ctio dei. **Id.** subditur. **On** fitebor
 tibi. v. laudabo te p̄dicādo a legen
 do. **Im** directōne cordis. Ita qd dire
 ctio cordis mei ad intelligendū p̄
 dita **glo** Quia ei fecisti cor di
 sit a te. **glo** rectum ideo te lauda
 bo. **Im** eo qd didici. a sādīs patrib;
 iudicia iusticie tue. quib; nūc a
 in futuro iudi. **Aug.** Nunq̄d mi
 eatur mund; **Aug.** hi p̄deit qd
 ita didicerim si corde puerlo vias
 habeo prauas. non em̄ letabor in
 eis s; accusator ab eis. Et idcirco
Iustifica m. v. mābata tua. **cu**
 tiones tuas. **Ni.** stodiā; ope ad
 implēdo. Et q̄a ad hoc requiritur
 assistētia diuine gratie que facit
 opus meritōrium. **Id.** subditur.
Nō me derelinquas vsquequaq; .
 q̄si diceret. Si me ad momentū di
 miseris non potero custodire man

Data tua

In quo corrigit ^{ado} **lesce**
beth. ^{lesce} **Hugo** Octonario p̄
 beth. dicto preposita ē littera
 aleph que interpretatur doctrina.
 Huic autē scd caplo sequēti prepo
 nitur lra beth. que interpretatur cō
 fusio Et hoc bene congrue qd a doctri
 na intelligit hō a cognoscit deum a
 seipsum. a exinde confunditur super
 peccatis suis atq; reuertit ad corre
 ctionem. de q̄ subditur cū dī
In quo corrigi t adolescentior via m
 suā. v. prauā o sicutudine suam. Li
 cet em̄ in omni etate q̄ntūcunq; se
 ra: vtile sit corrigi. tam vtili; est in
 adolescētia. ante qd o sicutudo p̄ua
 preualeat in homie. **Vñ** poeta ait.
Pncipijs obsta: sero medicina pa
 ratur. **Cum** mala per lōgas conua
 luere moras. qd puerb; .xxij. **Adole**
scens iuviam suam graditur. etiā
 cum senuerit non recedet ab ea. **Eti**
am in adolescētia homo est proni
 or ad peccatum vnde magis tūc ne
 cessaria est correctio. **Per** hoc em̄
 qd dicit adolescentior arguuntur se
 nes: mueterati dierum malorum q̄
 difficile corriguntur. **Sed** iste que
 admodum correxit viam suā; sub
 sequenti responsione confirmat di
 cens **Im** custodiēdo sermones tu
 os. **Non** dicit in audiēdo vl scribē
 do. sed custodiēdo smones tuos.
 id est precepta tua. **Juxta** illud ad
Ro. ij. Non em̄ auditores legis iu
 stificabunt. Et idcirco **Im** toto **o s**

de meo exquisiui te **V**nde eccl. 1.
Non accesseris ad illuz duplici cor
de. qz sicut ait **Aug.** pro qnta par
te aliud queris: deum non queris.
Lne repellas me **Cass.** Tanq
a mandatis

Cass. indignum beneficijs tuis vt quem tu fe
cisti toto corde petere tu etiā digne
ris audire. **R**epellit em̄ a mābātis
suis subdole se rogantes. **V**nde **Sa**
lomon ait **S**pūs sanctus discipline
effugiet fictū a subtrahet se a cogi
tationib⁹ q̄ sunt sine intellectu. **R**o
gat ergo ne ob intelligentia legis
diuine repellat sicut indign⁹ vt ag
noscamus hanc intelligentiaz nō
mereri nisi eos q̄ noscunt toto corde

depre **hug** Et q̄a intelligēs di
cari **hug** iuina mādata i eis
delectatur. **I**deo subditur **I**n corde
meo abscondi eloquia tua id est
memorie commendauit a indignis
ea non dixi. **L**vt non peccem tibi.

Rico Quia mādata dei sic ab
scondita p̄seruat homi
nez ab offensa dei. Et qz talis debet
esse gratus erga deum **I**deo p̄ mo
dum gratiaz actionis subditur

Benedict⁹ es domine. de bono qd
in me cepisti. **D**oce me iustificatio
nes tuas a iusticie factioes: p̄fici
endo qd inchoatum est. **A**ctū dicat

Aug Quia enim in corde meo
abscondi eloquia tua vt
non peccem tibi. legem debisti: da
etiam benedictioneꝝ gratie vt faci
endo discam quod intimando iussi
sti

Ri Et quia habens noticiaꝝ
mandatoꝝ vult alios ve
nire ad cognitionem eorū. **I**deo s̄

ditie **I**n labijs meis pronuncia
ui alijs indicādo. omnia iudicia
oris tui. nobis p̄ apl̄ os a p̄phetas
reuelata vt intendant sue correāio
ni

Hu Sed obijci potest q̄stio
Quid est qz dicit omnia
iudicia se pronunciatū. cū dicat
apl̄s ad **R**o. xi. **O** altitudo diuicia
cū sapientie a scientie dei q̄m com
prehensibilia sūt iudicia eius. **S**o
lūtio. **L**oquitur **H** de iudicijs dei sci
bilib⁹ a maxime de illis que fiēt
in die iudicij vnde sic; qz iudex viu
rum a mortuoz diciturus est malis

Ite maledicti i ignem eternum. Et
bonis **V**enite benedicti percipite re
gnū. **E**t quia iste in toto se occu
pat circa dei precepta **I**deo subdit

In via testimonioꝝ tuorum dele
ctatus sum. **V**ia testimonioꝝ dei
est sacra sc̄ptura q̄ continet testi
monia iustoz sic b̄i paupes spiri
tu qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. beat
q̄ lugent qm̄ ipsi solabunt. a ce
tera que in **mat**. v. scribunt. **D**e
lectatur enim in talib⁹ p̄pter p̄missi
onū magnificentia. **L**ic̄ in omnib⁹

diu **Iero** Sicut em̄ terrenus ho
cijs **Iero** in agris vineis qz de
lectat ita iste i testimonijs dei iocun
dat de pura conscientia q̄ cōcepto mū
do a deo dicit⁹ est **Ryco**. **E**t qz de
lectacio inducit ad forā meditā
dū a opandū **I**deo s̄dit **I**n māda
tis tuis exultor. **H**ugo. cogitan
do a opando. a considerabo p̄fectius
cogitens vias tuas. q̄bus ad te
venitur **Greg.** xvij. moꝝ **V**ie do
mini sūt vt mēs prospera fugiat a
ad aduersa preparet **N**ihil quod

delectatur in talib⁹ p̄pter p̄missi
onū magnificentia. **L**ic̄ in omnib⁹
diu **Iero** Sicut em̄ terrenus ho
cijs **Iero** in agris vineis qz de
lectat ita iste i testimonijs dei iocun
dat de pura conscientia q̄ cōcepto mū
do a deo dicit⁹ est **Ryco**. **E**t qz de
lectacio inducit ad forā meditā
dū a opandū **I**deo s̄dit **I**n māda
tis tuis exultor. **H**ugo. cogitan
do a opando. a considerabo p̄fectius
cogitens vias tuas. q̄bus ad te
venitur **Greg.** xvij. moꝝ **V**ie do
mini sūt vt mēs prospera fugiat a
ad aduersa preparet **N**ihil quod

spertatem mundi a hi oculi aperi
untur per proprie fragilitatis oſi
derationez p penitentie amaritudi
nem: per orationez a per gratie in
fusio. **Cassi.** Vñ miſi miſericor
nem. **Cassi.** dia domini fuerit
velamen ignorantie ab oculis cor
dis ablatum ſcriptuās ſanctas lu
mine cordis non poſſumus intueri
Illumina g̃ imperitie mee cecitate
La oſiderabo mirabilia de lege tua
] **Lex** eſt umbra futurorum: que
ſignificantiorum futuē plenitudinis
continebat **Immolabatur** quippe
paſchali feſtiuitate ſm legē agn⁹
immaculatus. quod chriſtum do
minum ſignificat occidi **Sacerdos**
reſte pulcherrima a coruſcabili te
gebat vt futuri p̄tificis chriſti ce
leſtis regis iudicia nunciaret. pro
miſſiones quoq; domini fuerūt vt
populus iſraeliticus i terram pro
duceretur fluentez lac a mel. quod
ad illud futurum ſeculum pertinē
non dubium eſt vbi ſumme beati
tudinis gaudia copioſa dulceſcūt
Rogat ergo popul⁹ ille ſanctoū
vt reuelato corde iſta conſideret q̄
ſuperducto velamine ignorantie
non poterat intueri. **Necessitatem**
vero huius illuminationis ſubdit
dicens. **Nicola** ego ſum in terra.
Iſid eſt peregrinus: nil appetens i
mundo. **Iſi** ſunt vere incolae in tra
qui theſaurum ſuum in celo repo
nunt vt cor eorum futuram patri
am ſemper affectet. **nō** abſcōdas
a me mandata tua] ſi mihi ea ma
niſeſta. **Mādata** eſſe diximus. **Di**
ligēs dominum deum tuuz ex toto

corde tuo. a proximum tuum ſicut
teipſum. **Rogat** ergo vt ei nullate
nus celetur que peccatorib⁹ pro
bantur abſconſa q̄uis generalit̄
pronunciata. **nico** Et q̄ diuine
eſſe videātur. **nico** Reuelaciones
ſunt deſiderantib⁹ eas **Ideo** ſubdi
tur. **Concupiuit** anima mea deſi
derare **iuſtificationes** tuas in om̄i
tem **Iero** vt ſiue manducē ſiue
bibam ſiue aliud q̄d
faciā ſp̄ eas deſiderem a mediter a
apprehendā. **Nico.** **Conſequē**
ter oſtendit collationis grē impe
dimētū q̄d ē ſupbia ſicut huiltas
ē grē meritoria pat̄ dī. **Jacobi. ii**
ij. **De⁹** reſtitit ſupbis huiltib⁹ aut̄
dat grāz **Et** ſz hoc dī. **In**cep̄aſſi
ſupbos **ſenſiē** dō angelos ſupbos
de celo a p̄mos parētēs oſenētēs
mādatū dei expellēdo de paradiso ter
reſtril. **maledici** q̄ dēclinant a māda
tis tu **Cassi** Nāq; illū adā q̄ con
is. **Cassi** tēp̄it mandata dñi
oſtat eē maledictū. **Et** hodie ſunt
maledicti qui ſimili ſcelē pollunt
tur. **Qui⁹** aut̄ maledictōis amocō
nē petit d. **Aufer** a me opprobri
um. **f. maledictōis**] a oſēptū] trāſ
greſſionis. **Nicola⁹** **Lq̄uia** teſti
moma tua exq̄ſui. **Jas** ſcīdum ea
a intelligenduz. **Et** ideo ſi transgre
deretur ea non eſt; ex ignorantia
ſed ex cōtemptū. **Cauſam** vero pre
dicte petitionis ſubdit cum dicit. **L**
Atenim ſederunt principes a ad
uerſū me loq̄bant. **Iſi** p̄ncipes
ſūt demones ſm q̄ dī ad eph. vi.
Non eſt nob̄ colluctatio aduerſus
carnē a ſanguinem: ſed aduerſus

principes tenebrarum harum a potestates contra spūales nequicias.

Ambrosius Et isti principes sedent et explorant qui christianus intente deo seruiat studiosus boni operis. et detractat de eo dicentes Insidiamur illi et impediemus eum. prohibeamus eum efficere que desiderat. frangamus animum eius frequentibus et repentinis ab

Ps. tractant ad inuicem qualiter possint homines sanctos a liberatos deicere per contemptum diuinorum mandatorum sicut narrat **Gregorius**. in dialogo quod iudeus in facinororum absconditus audiuit demones tractantes de deiectione **Andree** episcopi ciuitatis fontane. Seruus autem tuus exercebatur in iustificationibus tuis. Quia quantum percipit a demombus se fortius impugnari tanto delectat magis in operibus bonis exerceri. ad quod requiritur diligens mentis consideratio. **Ite** subditur. **Nam** a testimonia tua meditatio mea est. id est cogitatio premia que perseuerantibus promissisti. **et** consilium meum. quod intendo simpliciter prosequi: sunt supple iustificationes tue. id est impletiones mandatorum tuorum: que iustificat hominem.

Adhesit pa

deleth Sequitur que tum capitulum cui preponitur quarta littera. **Ambrosius** secundum hebreos videlicet **Deleth**. quod significat latine timorem vel nati-

uitatem. Et utrunque potest conuenire sensui. **Natiuitas** enim eorum est cui generantur in hoc seculo: per quod intelligimus corporalia que sunt caduca. Et ideo a timore non distant. Ex corporalibus etiam timor nascitur. Quid est terrena natiuitas nisi timor. **Fidelis** itaque plebs pondus corporis sui animam aggrauatis a quo in bonis operibus impeditur deplangit dicens

Adhesit pavimento **Pa**uimē tum est terra vel aliquid firmum ut lapides. Et ideo cum dicitur **Adhesit pavimento anima mea**. Sensus talis est. Anima mea corpori tereno et corruptibili ipsam aggrauans est coniuncta.

Luiuifi ca me. **per** vi. **glo.** Ut in celo sit tam gratie. **mens** a non adhereat carnalibus a hoc. **per** verbū tu

hugo promissus est. **Ex** ezechielum. **In** quacūque hora ingemuerit peccator omnium iniquitatum eius non recordabor amplius. ac si dicat. **Iero** Corpori morali aiam coniunctam intelligo. **Ite** ne delictum inualeat: peto uiuificari. sciens quod concupiscentia carnis morte opere

Wias me rat. **Sequitur** **nico** as euuclani. **supple** tibi per humilem confessionem. **et** exaudisti me. remittendo mihi peccata.

Cassi. **Doce** me in contritione. **W**iam iustificationum tuarum instrue me. **Hugo** a modo dū a ordine adimplendi eas. **Et** ipse supponit cognitis. **Ex** exercetor in unra

bilis tuis & in apostolicis ceteris
q̄ doctrinis ecclesiasticis que mi-
rabiles videntur in expertis. **Je-
ro.** **Ornitauit anima mea**
in huius habitaculi mortalis sta-
tionel pre te dio] corporee infirmi-
tatis **Nico.** Sanctis enim ho-
sarcina corporis cui oportet cōde-
scendere & cedendo ei refractionem &
quietem sufficientem in quo cōde-
scensu facilliter deficit homo: nimis
suo corpori compatiendo & sic dis-
ponitur ad casū **Ideō** subditur **Cō-**
firma me [gratiam tuam in me cō-
seruando. Et quia ad hoc facit di-
uini verbi frequens meditatio **Iō-**
subditur **In verbis tuis**] **Iero.**
vt ablato peccati somno instant
vigilem in eis **Uam** iniquitatis
id est dixerunt illud per quod ad
peccatum venitur **amoue a me**
tua gratia mihi **nico** **Et de le-**
preueniendo **nico** **ge tua**
miserere mei **I**si ab ea dedimau per
mortale peccatum **Iero.** **Ap̄s**
te enim hec lex instituta est vt sem-
per mise **Auḡ** **Hec est lex fi-**
rearis. **Auḡ** **dei qua credi-**
mus & oramus per gratia; nobis
donari vt faciam⁹ qd per nosmet
ip̄os implere non possumus. In
lege enim factorum est dei iustis
iustitia. in lege autē; fidei subueni-
entis mise **nico** **Huius autem**
cordia **nico** **miserationis**
causam allegat ex parte sui. dicens
[**Uam** veritatis elegi] videlicet
culturam et seruiciū domini sal-
uatoris qui est via veritas & vita.

Lūdicia tua non sunt oblitus. Qui
bus peccatores terribiliter puni-
unt: eos tempore diluuii sub mergē-
do. & **Nob** omaz igne sulphureo
incedendo. & in confimilibus. Et
quia ex terrore talium homo a ma-
lo retrahitur: & ad bonum conuer-
titur. **Ideō** subditur **Adhesi testi-**
monijs tuis domine **I**firmiter pro-
ponens ea **Ambros** **Adhe-**
custodire **Ambros** **ret at**
testimonijs qui mundo renunciat
qui curam huius vite et tedia sper-
nit: qui luxurie studio: ac pecunie
cupiditate non curuatur. Et ideo
[**Noli me con-** **nico** **id est p̄mit-**
fundere] **nico** **tere confun-**
di per reciduum peccati. **Uam**
mandatorum tuorum curru. **I**n
viam virtutum facilliterambu-
lando **cum dilatasti cor meum**
per donum caritatis: que manda-
ta diuina facit leuia **fm q̄ dicitur**
Jo. v. Mandata eius grauiā nō
sunt. videlicet amanti sic dicit glo-
quia caritas vires augmentat **fm**
q̄ dicit Gregori⁹ **ome l. xij.** **Vires**
q̄s imperitia denegat. caritas am-
ministrat.

Regem pone
Hec **Sequitur** **q̄ntuz**
cap l m. cui pre-
ponit **lra** **Hec** **q̄ interpretat** **viuit**
Cuz **supra** **petierit** **viuificari** **a** **mor-**
te **seculi.** **ab** **amore** **seculi** **scilz** **ab**
amore **carnali** **&** **tedio** **spiritali** **Cō-**
geue **nūc** **de** **vita** **in** **qua** **viuere** **vult**
consequenter **subdit.** **d.** **Auḡ**

Legem pone mihi dñe. Cur iste adhuc poscit sibi legem ponam quod si non ei posita fuisset: non viam mandatorum sicut prout dicitur: in cordis latitudine hoc est in caritate currisset. Sed quasi proficiens loquitur. dei donum nouit esse quod proficit. Quid aliud petit cum sibi legem ponam petit nisi ut magis magisque proficiat. Gratia itaque dei nobis precipue commendat quoniam sibi legem poscit ponam a domino quod utique iam lege secundum litteram nouerat. Sed quod littera occidit: spiritus uiuificat: orat ut per spiritum faciat quod per litteras sciebat. et exquiram eam semper. faciendo quod diuinitatem. **BOA** mihi **Iero** ut intelledum. **Iero** ligam discretionem inter bonum et malum. inter uitam et mortem. inter litteram et sensum. et scrutabor legem tuam. **Ri** perfectius cognoscendo. quod non possu sine tuo auxilio. Let custodiam illam in toto corde meo. et ex tota dilectione deum amando a proximo. **O** educ me in semitam mandatorum tuorum quod ipsam uolum. **Castio.** quod ueteris legis iam mandata tenebat noui testamenti spirituales gratias probatur expectere per quam se ad celorum regna nouerat peruenire. **Hugo** Semita mandato rum est uia arcta que ducit ad regnum. de qua saluator dicit **Matth. xix.** et **Lu. xviii.** quoniam adulescenti dicenti quod omnia mandata seruasset a iuuentute sua dixit. **Abhuc tibi uinum dedit. Vade et uende omnia que habes a da pauperibus et uenisequere me. Quasi dicat. Licet sis**

in uia mandato eius. non tamen es in semita que rectior est uia. **Et** quod dixit ipsam uolum. ne quis bonam uoluntatem sibi ascribat. consequens subdit. **Ordina cor meum.** **Acti** dicat Etiam a me non habeo ut bonum uelim et ideo tu dñe **Ordina cor meum** in testimonio tua. ut magis ea uelim et non in auariciam. **aiam** a diuinis opibus. **Aug** Testimonij retrahentem. **Aug** quippe suis nobiscum agit deus ut eum gratis colamus quod impedit auaricia: que radix est omnium malorum. **Castio.** **Auaricia** est temporalium rerum flagrans omnino desiderium. **Vnde** a primo homo peccauit a suis posteris uicia inuentua de re. **Rico** Et deinde petit amouit. **Rico** tionem cupiditatis carnalis que ut plurimum incendit ex aspectu impudico. **Vnde** subdit. uerte oculos meos ne uideam uanitate. et specta cula ad malum luxurie pertinentia uel inducentia. **Hugo** quod a spectu uanitatis prouocatur cupiditas. ex hoc impunitur menti turpis cogitatio et cor dilaceratur ac deperditur. malum propositum cupitur. et ratio amittitur. **Casti.** **Hic** notantur illi qui diuinis spectaculis occupantur. **Hic** qui mulierum fedito amore rapiuntur. **Hic** qui alienarum rerum possessionem improbe concupiscunt. **Sed** hoc amoto quidquam tendit sit omnibus di. **Iero** In uia tua. hoc est in te ipso. uel in tuis mandatis. et uiuifica me secundum aiā. **Acta** tue seruo tuo eloquium tuum. id est mandata tua. in timore tuo. id est

est vt te timeat timore sancto sta-
biliter a p[ro]p[ri]o. **A**mputa op[er]e
seueranter **H**u. p[ro]briū meū qd
suspiciatus sū. **V** fac ne malū suspi-
cer de alio v[er]si forte furepat suspi-
cio: fac ne crescat in iudiciū. qd si
facio est opprobrium meū qd falsū
iudico a non talē qualem eū suspi-
cor: esse vel fu. **C**all. Nam necel-
isse ostendo. **C**all. se est q[ui]e
re audiam inuenerat q[ui] ignorās ali-
ud asseuerat. suspicio em[er]it sepissi-
me probatur incerta que viro nō
ouenit christiano. **I**ure g[er] sibi illd
amputari qu[er]ebat vnde reus po-
terat inueniri. **S**equit[ur] q[ui]a iudicia
tua iocunda. **I**p[er] que tribuis electis
tuis eternā requiem dicens. **V**eni-
te b[ea]t[us] d[omi]ni p[ro]p[ri]i mei p[ro]cipite regnare
Ric. **C**ce concupiui māda-
ta tua. **I**sciē a opari. **I**n e[qu]i-
tate tua viuifica me. **I**augmentādo
in me vitam gratie. **E**t dicit in equi-
tate. q[ui]e talis e[qu]itas iusticie p[er] quaz
dirigitur hō in deū meritoie non ē
nisi per gratiam a d[omi]no hominī datā
que iustificat impium.

Veniat super me m[isericordi]a
Vau. **S**equitur ca-
pitulū sextū
Ambros. **C**ui sexta littera
p[ro]ponitur. **V**au
que interpretatur a ille. **Q**uis autē
ille intelligend[us] sit: satis aperte de-
monstrat cū subdit. **H**ugo
Veniat super me misericor-
dia tua d[omi]ne. **I**q[ui]a sequitur.
salutare tuū. **I**ero. **A**csi dicat
christus d[omi]n[us] **ic**ro. **p**l[us] g[er]i

lis **V**eniat nōs redimē o deus pa-
ter filius tu[us] **I**fm eloquū tuum.
Call. **V**fm p[ro]missionem tuam
quā p[ro]p[ri]as cognosceris
fuisse pollicitus. **V**el est v[er] pecca-
toris moralit[er]. **H**ugo remissio
nez p[ro]cantis peccato[rum]. **E**t veniat su-
per me misericordiā tua d[omi]ne. **D**ee-
cator enim in limo p[ro]fundi infixus
non venit ad misericordiā s[ed] ip[s]a
desuper venit ad eum. **V**nde in alio
psalmo dicitur. **M**isericordiā eius
preueniet me. **S**alutare tuū a gra-
tia salutis etiam veniat m[isericordi]a fm e-
loquū tuū v[er] sicut promisti gra-
tiam te d[omi]no. **E**t misericordiā
tua obtenta cum salute. **R**espōdebo
e[st] reprobrantib[us] m[isericordi]a m[isericordi]a. **R**e-
spōdebo enim de moribus verbu[rum]
cordis per humilitatem. **D**erecitis
verbum oris per sapientiam. a de-
tracto[rum] verbum operis p[er] san-
ctam conuersationem. **Q**uia spera-
ui in sermonib[us] tuis. **Q**uia spero q[ui]e
per me loquaris humilitate in cor-
de. sapientia in ore. atq[ue] sanctita-
tem in opere. que magis sermones
tui sunt q[ui]e mei. **E**t ne auferas de
ore meo verbū veritatis vsque q[ui]e
Grego. **R**i. moral. **P**er p[ro]p[ri]e
enim q[ui]e omnipotēs
deus verbum veritatis facientibus
tribuit: a non facientibus tollit.
Qui ergo hoc de ore suo non aufer-
ri petijt quid aliud q[ui]e gratia; lone
operationis quehuit. **A**csi aperte
diceret **A** l[ic]et non opere me errare nō
finas: ne dum amitto ordines tene
vāiend[us] ē: d[omi]n[us] mem per dā loquē-
di **H**ugo. **C**ausam subdit di-

cens quia in iudicijs tuis hoc est
 in flagellis quibus me pmittis af
 fligi super Aug q̄a flagella q̄
 speravi Aug bus me corri
 pis: nō auferunt spem sed augent
 qm̄ quem diligit dñs: corripit s̄ fla
 gellat autem omnem filium quez
 recipit Dugo Et custodia
legem tuaz semp Je am opere adim
 plendo q̄ diu vixero in hac vita q̄n
 num ad eius mandata q̄ in seculi
seculi v̄m futura vita q̄ntuz ab ca
 rita glo quā sancti angeli a spi
 ritus habent in celo per
 fedaz: sine fine laudādo deū q̄ am
bulabam in la titudine Pycol
 caritatis que etiaz est tante lati
 tudinis q̄ etiam se extendit ad im
 micos nostros. Vnde Mat 5. v. dī
diligite inimicos vestros. benefaci
te his qui oderunt vos quia man
data tua exequi iui ad scie iudum a
 faciendū ea Et loquebar in testi
monijs Hu Iste xerfus est v̄p
 tuis Hu martiū. v̄nde de bea
 ta Katherina cantatur ad introitū
 misse Et loquebar de testimonijs
tuis in conspectu regum a non cōfu
debar. Ipsa enim coram rege dis
 putauit de testimonijs cristi a nō
 confusa. sed p̄hos cōfudit a ad fidē
 que Cass Confunditur autē il
 le Cass le cuius p̄ ratiocina
 tionem v̄m̄cuntur dicta Et me
ditabar: in mābātis tuis que dile
xi Iero vt opus meditacōnis
 dilectōnis p̄ficeret fru
 ctum Dugo Et leuau cuz pu
 ra intentione man meas ab mā
 data tua que dilexi Je opere cōplē

do. q̄ probatio dilectionis exhibi
 tio est operis. La lideo Exercebor
 iustificatiō. Im operib⁹ mā
 nibus tuis. Nic. dato cū tuoruz q̄
 iustificat hōiem.

Q Emor esto bi
Zay Incipit vij. ca
 pitulum cui pre
 ponitur littera hebraica septia. vi
 delicet Ambro que interpretā
 tur ducte. q̄d
 sibi velit ista interpretatio: nō satis
 liquet. n̄ forte vt vnus q̄sq̄ se regat
 a ip̄e sui ductor sit tendens ab his
 visibilibus ad inuisibilia bona. q̄
 nūc habent in spe. de qua cōsequē
 ter ait dicens

Q Emor est orbi tui Salicet
 promissionis eterne facte. nō
 v̄m̄cūq̄. s̄ seruo tuo. De quo ha
 betur Joh. xij. Vbi ego sum: illic
 minister me⁹ erit. Ecce promissio
 facta ser Aug. Li quo mihi spes
 uo dei Aug. debiti id est q̄a
 vitam eternam promissisti. He
Salicet spes future beatitudinis
me consolata ē in humilitate mea
Translatio hebraica habz in affli
ctio ne Cass. hoc ē in erumna
 mea Cass. presentis vite q̄
 humiliatus sum patienter sustinē
 do huius seculi Hug. Causam
 li aduersa Hug. huius con
 solacōnis subdit dicens quia elo
quium tuum quod continet p̄m̄s
sa tua viuificauit me id est cōfor
tauit me in Cass quia promiss
 afflictione Cass sio tanti iudi
 cis firmavit animum sustentis

Uperbi iniquae agebat usque
qua **Hugo** quia non eis suffi-
cit quod mali sunt sed
bonos etiam ad maliciam eorum tra-
here conati sunt. a lege autem tua
non dedimur. quod tamen in fac-
te cogebant superbi. **Emor** fui
iudiciorum tuorum. que operatus es
La secundo dicitur. In quo genus huma-
num sum. **Quia** quibus iudicium
proferre exordium. **Malos** pro-
hibiisti a ostendentes in te libera-
sti ut Noe de diluuiio. Loth de sub-
uersione gomorre. et tres pueros de camino
ignis. La consolatus fuisti. Esperans quod
etiam liberabis me. **Et licet** aliquan-
do non liberat dominus fideles suos a
morte temporalis: sicut machabeos non li-
berauit de tormentis antiochi. non mach-
abij. tamen fuerunt melius liberati quam
tres pueri de camino ardenti sed
quod dicit **Augustinus** quod illi fuerunt libera-
ti de igne postea morituri. Machabej
fuerunt liberati de presentis miseria in
eternum victuri. **Consequenter** agit
de timore proprie fragilitatis. quia quoniam
tunc homo sperare debeat de auxi-
lio domini. tamen debet timere ne la-
batur in peccatum ex propria fra-
gilitate et sic frustretur sua spe. **Idcirco**
subdit. **O Effectio**. et timor magnus
tenuit me. In translatione hebra-
ica habet. **Dorror** tenuit me: pro pec-
catoribus dereliquentibus legem tuam
qui sunt multi valde. **Item** illud **Mat-**
vij. **Lata** est et spatiosa via que du-
cit ad perditionem. et multi sunt qui
intran-
t per eam. **Et ideo** quilibet quoniam
tunc iniquus debet timere ne simi-
liter sibi accidat ex propria fragi-

lita **Iero** Vel est vox ecclesie que
te **Iero** dolet super preuarica-
tiones iniquorum affectum miserati-
onis ostendens. **Pro**. **Et** quia
ab vitandum casum peccati multum
valet oratio per quam mens a terre-
nis retrahitur: et ad diuina suble-
uatur. **Idcirco** subditur. **Antabi-**
les mihi erant iustificationes tue.
et lau-
Cast Per hoc significat
des tue **Cast** psalmodia cum ma-
gna delectatione peragendam. sicut dicit
apostolus. **Cantantes** et psallentes in cor-
dibus vestris. **Pro**. **In** loco
peregrinationis mee. et in via pre-
sentis vite qua tendimus ad patri-
am sicut **Cast**. **Expulsi** siquidem
peregrini **Cast**. in adam de sede
paradisi in hac vita incolatum geri-
mus quod patrie illius beatitudinem
non habemus. **Pro**. **Et** quia
diuine laudes non solum dicende sunt
de die sed etiam de nocte. **Idcirco** sub-
ditur. **Emor** fui nocte nominis tui
domine. **Et** quia orationem debet
sequi sancta operatio. **Idcirco** subdit
La custodiui legem tuam. per ma-
dato-
rum tuorum impletionem. **Et** quod ista
habetur a dei gratia **Idcirco** subditur. **Et**
videlicet gratia facta est mihi. vi-
delicet ut custodirem legem tuam. quod iu-
stificationes tuas exquirui. **Unde** di-
xit saluator **Mat**. vij. **Querite** et in-
uenietis. **Iero**. **Nos** quoque suppliciter
etiam **Iero**. **exoramus** dominum
ut nobis iustificationes suas insinu-
et: vias referet: mirabilia declaret.
Et si quis legis umbraculum oculi
tauit: demetur reuelat ut si palmas
beatitudinis non meremur: saltem

vel pro delictis veniam sequamur.
Per christum dominum nostrum
qui est benedictus in .s.s. Amen

Portio mea

Hech Sequitur ca
pitulu. viij.

Ambro Cui preponitur lit

tera octaua videlicet
lath que interpretacione latina dici
tur pauor. **Dugo** quo sanctus
ppls tenetur ne desideratum amit
tat q est portio eius. Vnde osequē
te subiungit dicens **Rycol.**

Portio mea bone. qm dicitur. fir

mē spero q tu sis pars et por
tio mea in su **Iero** qui elinqt
tura bñtudinē mundi su
perbia: honori fastigia: diuiciarū
q iactantia. et in celoz collocat the
sauros: huius portio efficiē deus.

Ri. Vnde autē spes ista hanc

portionē osequendi surgat

osequenter declarat dicens **[dixi.]**

o de ceu! **custodire legē tuā** p lo

nū vsū liberi arbitrii tua gratia in

formati. Et q ad huius vsus cōti

nuationē **facit oratio deuota** **Iero**

subdit. **O precatus sū facie tuā**

o misericordiā tuā qua peccatores

signaris respicere. Et addit **[i toto]**

corde meo.] o taz intellectu q affe

du **miserere mei.]** cōtinuādo in me

lonū vsū liberi arbitrii. cui? con

tinuatio procedit ex gratia dei. **fm**

eloquiū tuū.] qd dixisti. **Petite et**

accipietis.] **ogitavi vias meas**

o processus in bono qui sūt tardi

ex fragilitate humana. sed sūt festi

in ex grā diuina. **Iero** subditur. **cō**

uertī pedes meos.] **o sēsus a affectu**

meos.] **in testi**

monia tua.] **Iero** id est i pce

pta tuave

ea opere opleam.] **o raturus suz a**

non sū turbatus vt custodia mā

data tua. **Dugo** Ac si dicat **Etā**

propter mandata dñi custodiēda

parat? sū pati. q a **Petri. ij. dē. Si**

quid patimim ppter iusticiā: trati

Ric. Et quia cursu bonorum de

mones suis tēptationibus

manantur impediē. **Iero** subditur.

Rycol. **o nes peccatorū.]** o tēptationes

demonū. **o cōmptēri sūt me.]** ad

impediendū me in bono ope. **o le**

gē tuā non sū oblit? tua grā o for

rat? **Iero** subdit. **o Edia nocte sur**

gebā ad o sitendū tibi.] cōfessione

lau. **Hu** Ronvacat q dicit **Me**

dīs **Hu** dia nocte surgebā. scit

enī hoc tpe p mōgenita egyptioz

esse pusta p que p mō mot? pccō

rum intelligun. **Ambros**

tur interem pti. **Ambros**

Tūc ei se tu et carnis illecebra. tūc

mens somnolēta est: animus q oc

cupat? est. tūc tēptator assistit. tūc

retia iacit q b? turbare possit men

tē improu dā. tūc varias deceptio

nes peccatori dormētis in sūdit vt lo

nū decipiat a statu mētis o turbet.

Call Et q scit sponsū media no

cte venturū. **Iero** eodē tpe

surgit ad laudes ne inē fatuas vir

gines ianua celestis sibi claudat.

Surgebāz q in hoc tpe ad laudan

dū tē sup iudicia iustificacōis tue

Ric. o de hoc q tūo sancto iudī

ci o voluisti me in iusticia

custodire. **Iero** subdit. **o**

Particeps

R. ij.

ego sum lex tua bonitate. L. omniuz
timetium te. timore filiali. quo q̄s
cauet offendere deū patrem. q̄ cu
stodientium mandata tua. p̄ san
ctam opationem. Et q̄a prebita
gratia diuina omnib⁹ ofertur ad
eam se debite disponentib⁹. Ideō s̄
bit. Misericordia tua dñe plena
est terra. p̄ quā iustificas impiuz;
Et quia q̄nto plus habentur bona
spūalia tanto pl⁹ desiderant. Ideo
subdit Liustificationes tuas doce
me. bona spūalia in me augmen
tant. Iero. vs̄ ipas iustificacōes
do. hoc est mandata tua
intelligā. predicemā ope opleam.

Bonitatem
Theth

Sequitur
caplm. ix
cui preponitur nona lra hebraica
que ē Theth. cui⁹ interpretatio est
exclusio. Scriptuz est em̄ de carita
te. q̄ caritas foras mittit timorem

Ric. Caritas em̄ christi uiget
nos ad opus bonū ex cōsi
deratione beneficioruz in mente et
corpe receptōrū. quod iste ppl⁹ si
delis d̄siderans ofequenter ait. b.

Bonitate fecisti cui seruo tuo
dñe. laiam ei oferedo ad ima
ginem tuā creatam. q̄ lō gratie su
perabendo que fuerūt data homi
ni in statu innocentie. q̄ post lapsū
dantur in baptismo. q̄ ante dabā
tur regulariter in circūcisione. L. fm
verbū tuū p̄ uyt habet Genes.
Faciām hoīem ad imaginem. q̄n
tum ab lō nature. q̄ similitudinem
nrām quantū ab lō gratie. Et quia

non debet hoc homini sufficere. si sp̄
debet perfectum in spūalibus que
tere fm q̄ dicit Aug⁹ in li. de p̄fedi
one iusticie. Nemo inquit cu mult
tuz p̄fecerit: dicat mihi: sufficit. ex
iuit de via ante terminū. Ideo uera
petit bices. **B**onitatem. Quantuz
ad p̄fectionem appetitus. Et disci
pli nam et scientiam. q̄ntum ad p̄
fectionem intellēct⁹. Doce me. lam
pliori gratie tue illustratione. Et
dicit disciplinā quantuz ad cogniti
onem moraliū. q̄ scientiā quantū
ad cognitionē. **Cass.** docet em̄
speculabiliū. **Cass.** docet em̄
tem: in spirando caritatis desiderū.
docet disciplinā cū in tribulationi
bus paciā donat. Docet scientiā
Iero. uidelicet ut discretionē ha
beat q̄ sciat discernē int̄ bo
num q̄ malū. in ter uita m̄ q̄ mortē.
in ter corp⁹. **Cass.** Sed aliter de
q̄ aiām. **Cass.** us docet. alit
magister human⁹. Ille v̄ba pro
mit sed intellectu; non potest eaz
rerū prestare que precipit. De⁹ au
tem prius cor illuminat ut int̄l
lectum electoruz eius uerba des̄en
dāt. Sequitur. quia mandatis tu
is credidi. lea ope **nicol.** Et quia
re complendo **nicol.** inter dei
beneficia ab animaz pertinentia nō
solū est collatio gratie sed etiā cor
rectio culpe sine qua non transitur
presens uita. Ideo subditur. **Pri**
us q̄ humiliarer. per tuam corre
ctionem. lego deliqui. incurrendo
culpam. pp̄trea eloquiū tuuz cu
stodiuū. Ex diuina em̄ correctōe
experitur homo quantum bonum

fit teo obedire. **B**on⁹ es tu. Grati
am offerendo. Et quia bonus est fuis
ipsum diffusiuu. Ideo subditur. **Q**
uonia tua doce me iustificatio
nes tuas. bonitate tua mihi comu
nican. **Call.** Consequenter petit
do. **Call.** bonitatis auxilium
vt iustificationes dñi quas lectio
ne didicerat: i suo certamine de da
raret. vn. **Ri.** Quiluplicata est
de subdit. **Ri.** sup me iniquitas
superborum. v. demonu me conan
tium impellere ad peccatu. lego au
tem in toto corde meo. videlz intel
lectu a affectu. **Jer.** Scrutabor
mandata tua. consolationem req
rens in eis vt sic euadam eorum te
ptamenta. **Q** agulatam est sic
lac cor eoz. p. v. malicia
remptamenta. **nico** oppressum
qz spiritus maligni sut in malicia
obstinati. lego vto legem tua me
ditatus fuis. **Callio.** Ab facili
els resistendu vt eou crudelis ob
stinatio pia pseuerantia vinceret.
Ri. Bonum mihi domine qz
humiliasti me. v. qz per in
fulas a temptationes demonu de
disti mihi cognitionem fragilita
tis mee ne ex domis tuis cadrem in
supbiaz. Hoc modo dicebat Pau
lus. ij. ad **Cor.** xij. Re magnitudo
reuelationu extollat me: datus est
mihi stimulus carnis mee angel
sathane q me collaphizet. Ergo
ad h^o pmisisti me temptari. vt di
scam iustificationes tuas. v. vt fa
cerem que docuisti. Et qz experime
to xpie fragilitatis mouet homo
magis ab discendu; arte defendebi

se ostra impugnatione demonu; q
habetur p vetus a nouu testamen
tum. Ideo subditur. **B**on⁹ mihi
lex oris tui. qz decz precepta deca
logi locutus est de⁹ in monte synai
p angeli psonam dei repntantez.
Et legem euangelij locutus e nob
p filiu in carne apparentem. fm qz
d⁹: ad heb v. Nouissime locutus est
nobis in filio quez constituit here
dem vniuersoz. Sequit. super mi
lia auri a argenti. v. super oes mu
di diuicias. quia tanto spualia ex
cedunt tpalia quanto illa que sūt
anime corporalibus preferuntur.
Hugo Vnde in glosa dicitur
Plus diligit caritas
legem dei qz cupiditas milia auri a
argenti

Q Anus tue do
Jo th Sequitur ca
pitulum xxi

num cui preponitur decima littera
videlicet Jo th que interpretat pn
cipium. Vnde fidelis populus pn
cipium sue creationis rememorās
petit illuminationem intellectus
sui dicens **Augustin**

Q Anus tue. v. dei virtus a dei
sapientia videlicet christus
dominus. fecerunt me. fm animā
ad imaginem tuam. a plasinaue
runt me. fm **Ri.** i statura recta
corpus. **Ri.** ad videndu; de
um vt videlicet homo ex figura cor
poris quodammodo de ceatur ote
plari a amaē celestia. Vnde poeta
dicit. Os homini sublime debet ce
lum qz videre. **Iussit a creā os ad sy**
R. liij.

dera tollere vultus. Et similiter cum
queret ab Empedocle Cur videret.
Respondit **Vt** astra aspiciam. sub
trahere celum: nullus ero. Sequitur
Da mihi intellectus. hoc est eleua
tionem et illuminationem intellectus
ad te cognoscendum et amandum. Ani
ma autem humana ad imaginem dei
creata capax est ipsius per cogniti
onem et amorem. Et declarat quo fi
ne petit intellectum dicens. **Vt di
scam mandata tua.** ipsa intellige
do et opere. **Cass** Petit ergo po
pulus fidelis
intellectum ut quem **Adam** per mo
tedientiam perdidit: idem populus
per deuotionis obsequia mereatur
nicol **Qui timet te.** timore fi
lium. **videbunt me et leta
buntur.** qui a caritate gaudere facit
de bono proximi. **quia in verba tua**
hug et in promissione verborum
et in promissione verborum
plus daturus es iustis tuis quam pro
missisti. Sensus talis est **Qui timet
te: videbunt iustum. et letabunt.**
quia in de eis est leticia quia viderunt
bona opera. **Ambros** Est enim
ra tua **infitum**
bonis ut affectu pio castum publi
cus: sapiens prudente: misericors
liberalem diligit: et virtutes suas
in alijs amet. Plerisque enim iusti
aspectus: admonitio correctionis est
perfectioribus vero leticia est. Ma
gna enim virtus est in oculis. quod
apparet in naturalibus. **Basiliscus**
vero si quodcumque animal viderit pri
or: hoc suo visu fertur occidere. **Ipe**
quoque serpens dicitur mori: si fue

rit hominis preuentus aspectu. Er
go si tanta virtus est in oculis ser
pentis vel in oculis hominis ut si al
ter alterum prior viderit: possit oc
cidere. Nunquid est virtus in ocul
iusti qui est repletus virtutis gra
tia. **Sed** qui videt iustum debet scire
quid videat. non illum videt in cor
pore. non in vestimento. non in pa
trimonio. non in vultu. si intus vi
det quod non illum videt nisi eius vide
rit mentem. nisi eius sermone in
tenderit. nisi sensus illius potuerit
comprehendere et sapientiam de tra
datu eius assumere. **Tunc** igitur
letabitur cum ista perspexerit et cog
nouit. **Nic.** Et quia homines ali
rit ea. **Nic.** quando ex fragilita
te humana committunt aliquid pro
pter que a deo puniuntur in hac vi
ta ne postea grauius puniantur. si
cut patet. **iii. Regum. xiiij.** de viro dei
qui seruatus a falso propheta in be
thel redijt propter quod a leone occi
sus fuit. tamen leo cadaver eius non
tetigit sed seruauit ad ostendendum
peccatum eius illa pena desertum et
in alijs actibus vite sue eius meri
tum. **Deo** subditur. **Cognoui do
mine.** id est expectus sum etiam in
passionibus meis. **quia equitas iu
dicia tua.** quibus punis licet ipsa
aliquando sint occulta. **et in verita
te tua.** id est iuste. **humiliaui me
per tua flagella.** **Hic** misericor
dia. **In peccatorum meorum deletio
ne.** ut soletur me. **de spe vite et e
ne.** secundum eloquium tuum ser
uo. **Cassiodor** id est se
tuo.

illam promissionem qua responde-
tur in euangelio se tribulatos reli-
cturum minime in passionibus.

Nicolaus Ueniant mihi
hi miserationes
tue a viua | vita gratie in presenti
a vita glorie in futuro. Qua lex tua
meditatio mea est. Que quidem me-
ditatio est dispositio ad gratiam ha-
bendam. a habitam augmentandam
Et quia ex profectu bonorum causa-
tur confusio demonum Ideo subdi-
tur. Confundantur superbi. Id est
spiritus maligni qui de celo prope
suam superbiam sunt deieci. quia
imuste iniquitatem fecerunt in me.
Licet enim demones iuste a deo per-
mittantur nos temptare: tamen po-
testate sibi concessa vtili iniqua vo-
luntate. Ego autem exercebor in ma-
ndatis tuis. quia quanto homo sen-
tit se a demonibus plus temptari:
tanto magis delectat in bonis operibus
exerceri. Et quia in pugna contra
demones indiget homo suffragiis
bonorum Ideo subdit. Conuertan-
tur mihi. Id est ad auxilium meum
limentes te. Amore filiali. Let qui
nouerunt testimonia tua. Intellige
de operando precepta tua. Et quia
per bonum exercitium purificatur
cor humanum. Ideo subdit. H
at cor meum immaculatum in iusti-
ficationibus tuis: ut non confun-
datur. In presenti per lapsum culpe.
a futuro per lapsum in foueam
gelu. **Ambrosius** Que autem
sunt iustifi-
cationes. Audi prophetam dicen-
tem. Vic iniquitatis tuas ut iusti-

ficeris. Ergo qui iniquitates dicit:
iustificatur. qui autem iustificatur
non confunditur. quia pudore pec-
catorum matura confessione permi-
mit.

Defecit in salu-
Caph

care tuum anima mea
Sequitur ca-
pitulum vn-
decimum cui preponitur vndecima
littera scilicet **Caph**. que interpre-
tatur incur. **Hu**. Incuruatur fi-
uati sunt. des velint no-
lunt per hec infima. quod in hoc cor-
pore detinentur: quod corrumpitur a
aggrauat animam. mens tamen
eorum ad superna rapitur cum in
amore accenditur contemplationis
diuine. de qua consequenter subdit
dicens

Defecit **Nicolaus** Circa
quod
sciendum quod quanto plus anima in
contemplatione eleuat: tanto ma-
gis ab occupatione exteriorum se-
suum retrahitur. Et quando con-
templatio multum intenditur: sen-
sus exterior ab actu suo cessat a im-
peditur ut patet in rapto. a sic ani-
ma quodammodo deficit in quan-
tum cessat ab actu exteriori: absor-
pta in contemplatione summi boni
a delectatione sequenti. et hoc est
quod dicit. Defecit in salutare tuum
anima mea. quia talis defectus
est salutaris. **Gregorius**. iiiij.
mo
ral. Na quo quisque robustus eterna
appetit eo a temporalibus salubri de

fectione **Ambrosius** ^{de}
lassatur. **Ambrosius** sic
re enim est migrare vnumquens
totis studijs ad id quod diligit. **I**
lub enim cogitat. illi adheret. illud
personat. illud in mentis gremio fo
uet. in id quadam deflectione trans
funditur. a hoc solum timet ne illud
possit amittere. **A**t tollatur igitur ani
ma nostra deficientis suis viribus vt
adheret summo bono christo sa
lutari nostro per quod fiet eterna
liter beata. **E**t in verbis tui
Sequitur. MIO cum superspera
ui. Iquo promissisti vitam beatam.
Quanto enim quis in contempla
tione eleuatur: tanto magis de ve
ritate huius promissionis certificatur.
Efecerunt oculi mei in eloquium
tuum. Iqz quanto oculi interiores ani
me plus eleuantur in deum tanto ma
gis diuinam bonitatem percipiunt
a veritatem. que in sacra scriptura
diuinis eloquijs exprimunt trans
cendere in infinitum. a p consequens
accenditur eius desiderium ad vide
dum deum immediate atqz eo fruen
dum. **I**deo subditur. **L**icetres quan
do consolaberis me. **I**n perfecta be
atitudine. **E**t qz ex tali eleuatione
ad diuinam ebbitur huius quasi insensi
bilis circa exteriora agibilia. **I**deo
subditur. **Q**uia factus sum sicut
vter in prima. **V**ter enim in prima
derelictus videtur non applicabilis vl
tra humanis visibus. a huius excel
lenter contemplatiui reputantur in
agibilibus a politiciis v actibus mu
danis quasi stolidi. **V**nde a iij. **S**e
ix. **P**rincipes exercitus qz erant cu;

hycu dixerunt de propheta qui vene
rat ad eum inungendum. **Q**uid ve
nit insanus iste ad te. **E**t in figura
huius facies **M**oyfi apparuit cornuta
ex collocactione domini vt habetur
Ero. xxxiii. **E**xcellenter ergo contem
platiui ab hominibus mundanis
reputantur fatui. a tamen fm veri
tatem sunt sapientissimi. qz sapia
consistit proprie in contemplatione
prime cause non solum sedm scos
sed etiam sedm phos vt habet pri
mo metaph. **E**t quia excellent co
templatiuis vita presens vertitur
in eternam. **I**deo subditur. **Q**uot
sunt dies serui tui. **I**d est qz diu te
tardabor a beatitudine celesti. **H**oc
modo dicebat **P**aulus ad philip.
p. mo. **D**esiderium habeo dissolui et
esse cum christo. **Q**uando facies de
persequentibus me iudicium. **I**dem est
de diabolo cum ministris suis. **I**nde
finenter temptantibus me. **E**xte
rum enim iudicium in quo demo
nes generis humani persecutores
decedunt in infernum a sanctis.
et maxime a contemplatiuis homi
nibus desideratur. quia tunc vita
contemplatiua nunc inchoata co
summabitur. **V**nde dicit **A**ugust.
super **J**obem exponens illud. **S**ic enim
volo manere donec veniam id est in
choata contemplatio manet donec
veniam: tunc perficienda cuius vene
ro scilicet ad iudicium. **C**onsequen
ter subiungit de impedimento sua
uitatis que est in contemplatione
S. **P**arrauerunt in iniqui fabula
tiones. **I**qz nullam continent veritatem
seu utilitatem. **L**h non est lex tua. **Q**ue

nulla falsitatem continere potest:
cum sit a prima veritate derivata.
Deo subditur: **O**mnia mandata
tua veritas. **Call** **L**imiqui scilicet
infalibilis. **Call** heretici et p
fidi persequuti sunt me. **I**ubendo per
uersa aut falsa suadendo. **I**dem col
ad iuuu me. **V**t possim eorum persuasi
onem superare. **Hug** **v** fere
Paulominus **Hug** **o** summa
uerunt me in terra. **I**quasi dicat **F**e
re ad nihil: redigerunt me sed tñ
non ex toto. **Q**uod lego autē non dere
liqui mandata tua. **E**t quod hoc nō p
cessit ex virtute humana: sed ex to
mitate diuina magis. **D**e subditur
Secondū misericordiam tuā vniuersi
ca me. **I**n vita eterna. vbi facti nul
la contrarietate pulsantur. **L** a custo
diam. **V**sqz **nico**. **L** testimonio
in finem vite. **nico**. **o**ris tui. **V**i
delicet pcepta decalogi. aut verba
facti euangelij que proprio ore p
tulisti.

Eternum domi

Lamech **I**ncipit caplm. xij.
cui pponitur lra. xij
Lamech. que interpretatur cor. **I**n
hoc caplo fidelis populus cor i do
mini mandata constituens: asserit
verbum domini nequaquam habere ter
minum dicens

Eternum dñe verbum tuū pma
net in **hug** **D**oc de angelis dici
celo **hug** tur quod in celo perma
net verbum dei in eternū quia iam ni
hil possunt facere a velle nisi quod de
o dmat a vult. **V**n vt nos ei volū

tatem omnino faciam? sic petim?
Fiat voluntas tua sicut in celo in
terra vt. **S**icut angeli sūt conformes
in celo voluntati diuine. ita sint a ho
mines in terra. **P**ost celū vero terrā
intuens subdit. **I**n generacōne a
generacōnem **iero**. **V**na gene
veritas tua. **iero**. ratio legis ē
prophetarum. alia euangelioꝝ. **I**n
his generacōnib? veritas dei pma
net quod nihil mendacij in scripturis
sanctis potulerunt. **H**ugo **L**un
dasti terrā. **V**ecdesiam in fide chri
sti let. **I**n ea permanet. **S**equitur
Ordinatione tua pscietat dies. **I**
diem vocat claritatem eternam

Call **P**am quotiens in singu
lari numero dies ponitur
venturus ille signus qui vnus atqz
eternus est. a non habet noctem.
De quo scriptum est. **E**t erit illis
dominus lumen eternum. **L**quom
am omnia seruiant tibi. **V**idelicet
illa quibus dies perpetuus erit vt
excludantur illi qui infidelitatis te
nebras patiuntur qui domino nō
videntur. **Nicolaus** **E**t quia
seruire **Nicolaus** cōtra
casum peccati maxime valz diuin e
legis meditacō sicut dicit **H**ieroni
mus ad Rusticiū monachū. **A**ma
scripturarum sanctarum studia a
carnis vicia non amabis. **D**e sub
dit. **N**isi quod lex tua meditacō mea
est. **I**dem est nisi fuisset occupatus
in tali meditatione. tunc forte peris
sem. per lapsum in culpam grauē.
in humilitate mea. videlicet impul
sus corruptiōe mee carnis quod ex sua
vilitate rō est mee humiliacōis sūm

illud Mich. vi. **D**umiliatio tua in
medio tui. Et qz tale obseruatum
debet diligēter custodiri tanq̄ val
de necessariū. **I**deo s̄ dicit. **I**n eter
num nō obliuiscar iustificatio
neas. que continentur in lege tua. **L**
qz in ipsis uiuificasti me. p̄ earuz
meditationes p̄seruando me a pec
catis. **I**deo dicit vltari. **d.** **C**uius
sū ego. **l**eo qz vitaz meā seruasti di
cto mō. **s**alū me fac. **d**e futuro sic
de p̄terito. **q**m iustificatioes tuas
in decalogo descriptas. **L**ex q̄ fuit
intellectu. **C**all. Alij ei honores
a affectu. **C**all. seculi appetunt
Alij coniugia querūt. alij gaudia
mundi occupant. **I**st e sibi mesti
mabiles putat eē diuicias si iugē
mādata dñi p̄bare exquirere. Et
necesse m̄t habeat vt salūz me fa
cias. qz. **Q**uē expectauerūt. **I**longo
certamine. latenter m̄hi insidiādo.
Lp̄ peccato. **u**sp̄s maligni
tores. **n**ico peccato obstina
ti. **u**t perderent me. **p** lapsuz mor
talis culpe. **t**estimonā tua intelle
xi. **I**ntelligere em̄ est intus legere
a sic eorum insidias euasi. qz sacre
scripture deuota meditacō ē arma
tura ōtra temptationes demonuz.
Et qz ex tali meditatione intelligit
finis p̄fectionis humane. **I**deo sub
ditur. **O**mnis ō summationis. **I**n
humane p̄fectionis. **v**idi finē. **E**t
quis sit iste finis ō sequenter ostē
dit dicens. **l**atū mandatū tuum m̄
mis. **I**stud est mandatū caritatis
q̄d est tante latitudinis vt se etia;
extendat ad inimicos diligendos.
a vniuersa delicta operat sic dicit

prover. x. **V**niuersa delicta operit
caritas. **Q**ui autem sit finis p̄fecti
onis humane patz. v̄ ad **T**hymā
vbi dicit. **F**inis p̄cepti est caritas a
dilectio dei et proximi. **V**nde salua
tor ait **M**ath. xxij. **I**n his duob;
mandatis. hoc est in dilectione dei
a proximi. tota lex pendet et p̄phe
te. **H**ug. **O**mnis ergo consumma
tionis a omniū prece
ptōū. vidi finem a p̄fectione; le
gis esse ea. **C**all. **S**i aut ad litte
ritatem. **C**all. **S**i autē ad litte
ritatem. potest etiā accipi qz reb;
secularib; terminis videtur sp̄ im
positus. **M**andata autē domini nō
hūt finem. quod ideo sic positū ē:
vt nec ambitiones seculi aliq̄s de
siderantes expeteret q̄bus finē da
tū esse sentiret. a mandata domi
ni nimia festinatione p̄quireret q̄
latissima comprobaret.

O **V**omodo dile
Men **H**ugo

Sequitur capitulū. xij. cui p̄ponit
xij. littera hebraica scilicet **M**en.
que interpretatur viscera: vel ex in
timis. vnde caritas intelligitur que
tanq̄m ex intimis cordis medullis
accenditur quam se fidelis popul;
totis viribus diligere ostendit ai
admiratione ita dicit

O **V**omodo dilexi legem tuam
dñe. **I**n nouo testamēto ōti
netur. Et videt. **d.** **t**ota die. **v** cōti
nue. **l**meditatio mea est. **i**d est de
ea a in ea medito. **J**eron. **I**n
hoc apparet eum lege; dei diligere

Mitae opia et tributio delectans
aiaz. **I**o subdit. **Q**ui dulcia faucibus
meis eloqua tua: sup mel ori meo.
Os a fauces accipiuntur metapho
rice p viribus superioribus anime
videlicet ratioe a intellectu anime:
quibus dulcedo celestiu in pnti ali
quo modo sentitur a p gustatur a
p sequeus peccatum qd est huius
dulcedinis impedimentu oditur.

Iero. Nam sicut mel visibile
amaritudines arceat no
stratum fauciu: ita eloquijs domi
nicis amaritudines nostrorum crimi
num mitigantur. **M**andatis tu
is intellexi. **R**ico. videlicet dul
cedine; tue retributionis fm qd di
citur **I**sa. lxxiii. Oculis no vidit de
us abs te. a auris no audiuit que
preparasti diligentibus te. **P**ropte
rea odiui omnem viam iniquitatis
quia ipsa impedit consecutionem
predicte dulcedinis a suavitatis

Liberna pedibus meis
Nun ^{di} ^{b?}
Sequitur xliij.
caplm cui p
ponitur lra hebreorum. xliij. Nun
ambro que interpretat vni
cus. Ecce ipse littere
hebreorum testificantur dominum
Jesum esse vnicum patris filium.
Hugo. Cui fidelis populus at
tribuit bona sua. d.

Liberna pedibus meis vbu
rum. a scriptura euangelica
e directio intellectu a affectui meo.
ne in tenebris huius mundi incedes
cadam in foueam peccatorum. a lumē

semitis **R**ico. qd verbum tuum
meis. **R**ico. diuinu no solum
dirigit in adimplendis preceptis
diuinis: sed etiaz consilijs euange
licis que dicitur semite quasi vie
strictiores a magis compendiose.
Qui autem sic in dominicis prece
ptis dirigitur dicit quod sequitur
Vraui a statui. lib est firmiter
a sine mutacone dispo sui. **C**ustodi
re iudicia iusticie tue. per quaz iu
sticiam peruenit homo ad salutem.

Hugo. Et quia qui vult custo
dire iusticiam pleuq;
multipliciter affligitur. **I**do subdi
tur. **H**umiliatus sum vsqueq;
humiliatione afflictionis quia v
quequaq; passus sum multaz ad
uerfitatum.

Aug. Pro eo qd sta
pericula. **A**ug. **C**ustodire
iudicia iusticie tue. Et ne in tanta
humiliatione ipsa fides deficeret;
ad didit. **D**omine viuifica me. dan
do mihi patientiam. **F**m verbu tu
um. de quo in alio psal. d. **C**u ipo
sum tribu.

Nic. Consequent ostē
lacione. **N**ic. dit se in tribula
tionis non deficere si magis deum
laudare dicens. **V**oluntaria oris
mei. a sacrificia laudis a me tibi
voluntarie oblata. **T**ene placita fac
dne. a sint tibi.

Call. Laudes in
acceptabilia. **C**all. otio exhibe
re: deo gratissimu est. si in tribulatione
ampli pbat eximiu. a p datur qm
firmitas corporis dolore pressa non
vincit. si tunc magis aia felix in dmi
laudibus exultat. **I**ero. **L**a iudi
cia tua a mandata tua. doce me. a
vt ea intelligaz a implea. **A**mma

mea in malibus meis semper.]

Hug Acti dicat Doce me obediē
mandatis q̄a anima mea
parata est semper ad suscipiendū
doctrinam tuam. et legem tuā nō

sum ob
meditans eam in
hinc.] **nico** corde: a exequēs
in ope. Et hoc probat osequenter
dicens. **Posuerunt peccatores**] v
demonos [Laqueum mihi]] v dece
ptiones a ille

Cass In hac em̄
cebras seculi **Cass** mūdi filia
tot laqueos inuenis quot vicia cō
tueris. sed populo fideli nihil terre
nū preualere potuit q̄ se celesti cō
uersatione tractauit. vnde subdit.

La de mandatis tuis non erraui.
sed in eis perinasi p̄ gr̄am tuā me
preseruante[m]. **Reditate acqui
sui testimonia tua**] v tua p̄cepta
dealogi vt tibi obedias. in eternū.

Hugo **Causam subiūgit**] q̄
exultatio cordis mei
sunt. Et in hac exultatione. **Indi
naui cor meum**] vt humiliter serui
rem. ad faciendas iustificationes
tuas] v opera bona que a te sunt

a iustificanti vt pote sunt opera mi
sericordie videlicet esurienti panē
frangere. nudum vestire. a similia
de quibus dicitur **Lu. xi. Date ele
mosinā a oia munda sunt vob.** Et

abdit in **Cass**. **Nō q̄ in futuro
eternum**] misereatur q̄s
afflido. cū in illo regno nulla p̄tes
esse miseria. sed q̄ fructū v premi
um earum elemosinay sub eterni
tate recipiet. vnde subdit. **Proptec
retributionem**] videlicet illay quā
adhuc sunt sancti. **Venite benedi**

cti patris mei percipite regnum.

Magna retributio que tamē de do
mini prouenit largitate: incolam
fieri regni perpetui: consortem be
atorum angeloy: patriam suscipe
re que semper delectet nec vlla pe
reginatione deseratur

Niquos odio ha

Bamech Sequitur capl'm
xv. littera. s. bamech. **Hugo** q̄
interpretatur audi vnde admone
mur vt diligēter aurem vrbis audi
amus a consideremus q̄ de odio im̄
quoy dicunt hoc mō

Niquos odio habui] non inquatū
sunt hoies. q̄ sic sunt diligendi. iu
pta illud. **Diligite inimicos vros.** s
inquantum sunt peccatores odiendi sūt
videlicet vt odio habeam' in eis vi
cia: a ame

iero **La legē tuam
mus naturalē**] dilexi] q̄a q̄s
precepisti: ope impleui. Et q̄a ad
hoc requiritur auxiliū dei. **Et subdit**

Aug **Adiutor**] ad bona fa
cienda. a susceptor me
us es tu. ad mala euadenda. a in
verbū tuū: v filij tuum. sup̄pera
ui **Apcol** id est super omnes i
ipso speraui. quia in eo beatam vi
tāz promissisti abrahe a semini ei
id est omni fidem eius imitanti

Hugo **Edmāte a me ma
lignū.** tam vos demo
nes q̄ pueri homies. a scrutator.
meditans o. mādata dei mei. demo
nes enim suis pessimis suggestio
nibus. a peccati homies contentio
sa si mper malignitate impedū

te ne studio a oratione possis seru-
tari dei tui. **S**i si uolueris
mandata **Iero.** penitentiam a-
gere segregari habes ab illoru co-
sortio a dicere domino **Dugo** L
Suscipe me fm eloquiū tuū. Id ē
fm pmissionem tuam. **Et uiuam** L
vita gratie in presēti. a vita glorie
in fut. **Nico.** **me.** L **u**ne me o fun-
di permittas in frustratione spī
mee. **I**deo subditur. **ab expectacōe**
mea L **S**pes est certa expectatio fu-
ture beati. **Cass.** **Beata** em est ex-
tudinis. **Expectatio**: ubi cer-
ta est pmissio. **Expectatio** itaq san-
ctorum: est celoz regna angeloz
qz consortia pmereri. et quod sup-
totum est ipsuz iugiter videre qui
in beatorum corde solz semper dul-
cescē. **Hug.** **Et** quia hō non pte-
re. **eam** consequi vtu-
te propria. **I**deo subditur. **Adiu-
ua me** L **contra inimicos** qui me vo-
lunt perdere. **a saluus ero.** Im aial.
a meditato in iustificacionibz tu-
is semper. L **q̄** diu uiaaz memorie
tenebo qualiter me iustificaueris
Nic. **Et** q̄a peccatores a spe dicte
beatitudinis defraudantur
Ideo subditur. **Preuisti omnes**
discedentes a iusticijs tuis. **Cas-**
sio. **M**am cum sit iustificacō pec-
catorū: mentis pura confessio. me-
rito superbi spernuntur a dño qui
se tali remedio sanare despiciunt.
Abdit i: qz **q̄** iniusta. **Id cogitacō**
eorz L **videlicet** uelle peccare. a iustif-
simo iudici nolle satisfacere. **Meri-**
to igitales ab absolutionis grā

submouentur qui totiens moniti:
hic pio dño satisfacere contempse-
runt **Nicol.** **Propter** quod ab-
nauicantes reputauī omnes pecca-
tores terre. Id est dedimantes a le-
ge naturali. vel a lege moysi data.
Ideo dilexi testimonia tua. Id est
legem gratie que recte facit incede-
re per uiam ueritatis a iusticie. **Et**
quia carnis petulantia id est furi-
ens luxuria frequens impedit gra-
tiam in hac uita. **I**deo subditur. **Con-**
fige timore tuo carnes meas. Id ē
mortifica in me omnes motus car-
nales. **A iudicijs enim tuis timui.**
L **quibus** totum mundum fūmer-
fisti aquis diluuij ppter peccatum
luxurie. **O**mnis enim caro corrupe-
rat uiam suam. vt habetur **Genes.**
vi. **Et** zodoma cum alijs quatuor ci-
uitatibus igne sulphureo succēdi-
sti propter enormitatem luxurie vt
habetur **Gen.** **xix.** **Et** non soluz ho-
rum iudiciorum consideratio. uerū
etiam futuri iudicij recordatio con-
figit meam carnem. motus eius il-
licitos iprimendo timore casto at-
qz perfecto. qui nō tm̄ habet ante
oculos formidinez uindicte sed re-
tementer etiam metuit amissionē
gratie in qua fidelis uiuit per quā
omnis reficitur christianus. **Con-**
figi ergo se populus fidelis timōē
domini deprecatur vt moriendo ui-
uat qui prius male uiuendo mori-
ebatur.

Heci iudiciū

Ayn Sequit̄ ca
pituli. xvi

ai p̄ponit̄ lra. xvi. f. Ayn.

Ambro que interpretat̄ oca
lus vel fons. Dum
autem bona p̄uidem⁹ a agimus fit
nobis oculis cordis fons iusticie
quā se p̄plus fidelis auz p̄rimo iu
ste viuendo fecisse testatur: dices.

Heci iudiciū **Hugo** discernē
cium. **Hugo** do bonuz
a malo. La iusticiā p̄rimuz nō le
tendo. Non tradas me.

Rico ne tradi me p̄mittas
calūmantibus me. De
monib⁹ m̄hi semp nocere q̄renti
bus. Valeret enim ad dīdū auxiliū
impetrādū obsequiū dō p̄stitum
q̄d allegatur cū dī. Uscipe ser
uū tuū in bonuz. sc. p̄fectionis tue
ut p̄tē bonus dñs a p̄ionus. Nō
calūniētur a false acūsēt me su
p̄bi a spūs maligni qui sunt sup
bissimi. Vñ de dyabolo Job. xli.
dicitur. Ipsē est rex sup omnes fili
os superbie. **O** Culi mei defecit̄
in salutare.

Hugo vi cristuz.
tuum. **Hugo** Ac si dicēt
Ve a moribus calūnantū non le
dar: serpentē enez a xpm̄ pro me
suspensum icessanter cōsidero: sicut
Rume. xxi. p̄figuratiū est. La in elo
quiū iusticie tue a i verba euāge
lica ip̄si xpi p̄ quē iusti efficiuntur
sicut dicit Apo⁹. Iustificati gratis
in sanguine ipsius sumus.

Rico La ac ai seruo tuo fm
misericiā tuā sup

plendo defectū meū p̄ tuā grā. Let
iustificatiōes tuas doce me ut pos
sim eas it̄lectū cape: a ope imple
re. Ad hoc allegat rōnez cum s̄bdit
Seuus tuus ego sum a ideo te
neoz implere mandatū tuū. q̄d nō
possum: nisi it̄lectū ipsum. Idē
m̄hi it̄lectū ut sciam testimoniā
tua a sic adimplere valeaz ipsa.

O Empus faciendi dñe. q̄si dicat
Non differas m̄hi it̄lectū dare:
quā tēpus est dandi. Cui⁹ causa
sub dicitur. Disippauerūt legē tuā
puerse eā exponēdo: ut iudei a here
tici. neq̄ eā recipiēdo ut pagani:
atq̄ eā trāsgrediendo ut mali chri
stia. **Call.** Et q̄ntum legē domi
ni. **Call.** disippauerat neq̄ hā
da p̄sumptio: tantū deuotus popu
lus ad mādāta eius festinabat im
plenda: dicens. Deo dilexi mā
data tua veraciter it̄lecta super
aurum a topazion.

Iero Sicut em̄z autē cunctoz eū
metalloz p̄cellit preciaz
ita topazius omnū gēmaz i se cō
tinens pulchritudines: omnū v̄m
cit honores. Et ideo fidelis p̄plus su
per hoc iā dei mandata diligit.

Cal. Topazion vero sic quidā
pidis: q̄ntū inuētiōne rarū: tantūz
merciū q̄ntitate p̄ciosuz: qui duos
fertur h̄is colores. vnū aureū pu
rissimū. et alterū et h̄rea claritate
relucentē. Lampat em̄z cum solis
splendore p̄cutit̄ oim̄ gēmaz supe
rans p̄ciosissimas claritates. i aspe
ctū suū singularit̄r puocans ocul
oz cupidissimā voluptatē. **Quaz**
S v

si polire velis: obscuras. si nature
appie elinquas: irradiat. **De** ipis
regib⁹ esse ferē mirabilis: vt mē su
as diuitias nihil sile possidere co
gnoscant. **Ps**id. li. et hmoi. Inue
ta est pmo in arabia insula in qua
tragodite p dōnes fame et tēpesta
te fessi cui; herbaz radices effo de
rent: erū erūt. q̄ insula postea q̄ sita
nebulis coopta: tantē a nauigan
tibus est inuēta: sed ob hoc locus
a gēma nomen ex causa accepit.
Ram topazim iuxta tragoditarū;
linguā habet significatiōe quere
tis. Est autē amplissimā gēma rū.

Cal de qua non sunt multa di
cenda: ne qd scriptura di
cit esse contemptibile: nos de sidera
bile affectata laude faciamus.

Aug⁹ Cum vero ipsa mādata
diligūtur sup aurū a la
pide preciosū multū: ois pre ipis
mandatis terrena vilis est merces
nec vlla ex pte q̄m q̄ alia bonis
bona comparantur his bonis qui
bus homo fit bonus.

Hugo Et p̄ p̄ea inq̄t: sup au
rum a topazion a si
per omnes mūdi diuitias mādata
tua dilexi. **Ps** Propterea ad oia mā
data tua dirigebar. vt ea ob cele
stem mercedē recta intentōe imple
rez. a p̄ ois q̄ns Omne viā iniquā
videlicet ad peccatum deducentem
Lodjo habui.

Mirabilia te
Phē Incipit ca
pi. xvij. cui
p̄ponit lra hebraica

xvij. vij. **Phē**. q̄ it̄p̄tat os apū.
Mico Descriēs em̄ p̄pha i h^o
caplo vite cōt̄platiue
Ablimitate apuit os suū: dicens.

Mirabilia. Circa qd sciendū
q̄ ascensus cōt̄platiōis p̄hice
incipit ab admiratiōe: s̄m q̄ dicit
p̄mo metaphisice p̄pter admirari
ceperūt hoies philosophari. **Vi**
tes em̄ esse d⁹ nature mirabiles vt
choruscatoēs: fulgura: terre mot⁹
a similia: ceperūt causas p̄scutati
a sic p̄hari. Et eodē modo ad subli
mitate t̄xologicē cōt̄platiōis s̄a
di doctores: vt **Iero⁹**. **Aug⁹**. a simi
les ceperūt ascendē ex admiratiōe
q̄ vidētes sacras scripturas mira
biles: o fidēs de dūmo auxilio ea
rum intellēdū sanū inquirē ceperūt
a deo adiūate reppererūt. a q̄ntūz
ad hoc dicitur. Mirabilia testimo
nia tua a mirabiles sacre sc̄pture.

Iero q̄ vidi in his aliud p̄fer
ri: a aliud figurari. Ideo
sc̄rutata est ea anima mea.

Mico querendo eam̄ itellēdū
in tui adiutorij o fidētia
Et q̄ vna scriptura itellēda aperit
viā ad aliā itellēdam. **Id** sub
ditur. Declaratio s̄monū tuorū
scriptorū i lege a p̄phetis Lillumiat
a itellēdū dat. vij. i euāgelij vbi
ipsoz s̄monū plena fit declaratio.
Lpuulis i christiāis: de quibus
dicit saluator **Matth. xi.** Cōfitebor
tibi dñe pater celi a terre: q̄ absco
disti hęc a sapientib⁹ a prudentib⁹
a reuelasti ea puulis. Et q̄ cogni
tio veritatis excitat appetitū ad am
plius cognoscendū. **Id** subditur.

Quoniam meum aperui et intellectus ex
tendi ad capiendum verbum dei: quod
est cibus anime. **V**nde intellectus dicitur
hic os anime: sicut in animalibus os
est illa pars corporis per quam cibus acci-
piunt. **Q**uod attraxi spiritum. scilicet intellectu
qui datur desiderantibus eum. **I**dem sub-
ditur. **Q**uia mandata tua desiderabam. **S**ci-
re a facta. **H**ugo dicit est argu-
ere. **H**ugo mentum quod
propter desiderium datur homini gratia. ex
hoc desiderio accensus subiungit.
Aspice in me. aspice predestinationem
omnis. **Q**uia miserere mei.

Rico elevando intellectum meum
ad capiendum veritatem
transcendit intellectum mei facultate.
Secundum iudicium diligenti nomen tu-
um. sicut iuste disposuisti dilige-
ntibus te facere. quod sicut dicit super. vij.
capitulum celestis hierarchie. **V**bi co-
gnitio foris stat dilectio intrat. **S**e-
qui.

Hugo **G**ressus me-
os. sicut motus et
voluntates anime mee. **D**irige super eloquium
tuum. sicut recte vivam secundum iustitiam quam pro-
cipis. **Q**uia non dicitur mei omnis iniustitia.
sicut peccatum per quod iniuria fit deo. et ideo
amittit hereditatem eternam quam tenet ab eo.

Augustinus **Q**uid ergo aliud orat:
nisi ut precepta que deus im-
ponit intendendo impleri faciat adia-
uando. **R**edime me a calumniis ho-
minum. sicut a falsis criminatombus
quas mihi homines imponunt.

Hugo **U**t custodias manda-
ta tua. quod in libris et
contentionibus non possunt custodi-
ri. **A**ugustinus **A**ccipe tuam illi
ma super suum tuum. **A**ugustinus festa

subveniendo tuam penitentiam. **Q**uia doce me.
per illuminationem gratie tue. **I**ustificatio-
nes tuas. ut faciam eas: quod
evidentius alibi legitur. **D**oce me facere
voluntatem tuam. **R**ecolens autem iste do-
lorem penitentiae prevaricationis sue
consequenter subdit: dicens.

Hugo **Q**uoniam duxerunt oculi mei
et oculi mei per quos intrauit in me pec-
catum corde iterius strito eduxerunt
lacrimas. **Q**uia non sustulerunt le-
gem tuam. **S**ilicebras huius seculi attra-
hent. **C**assiodorus dignum ergo est ut per
deum. **C**assiodorus illos culpa mundeat:
per quos et excessus admittitur.

Jerome **V**era est enim penitentia iugiter
fletibus commissa diluere
et abluta non iterare.

Vultus es domine.

Sade **I**ncipit. xviii. capitulum
cui preponitur littera. xviii.
sicut. **S**ade: que interpretatur consolatio:
quod recte post fletum sequitur. **V**nde popu-
lus fidelis qui per fletum in se punit
peccatum deum: qui penitentibus remissam
promittit iustitiam esse denunciatis: ait.

Vultus es domine. qui peccato-
res punis. **E**t rectum iudici-
um tuum. **C**assiodorus res se affligere ut
eos tua debeat medicina saluare.

Rico **Q**uoniam mandasti iustitiam. sicut
precepisti legem tuam. sicut iu-
sticia continentem. **Q**uia testimonia tua
in ipsa lege contenta. **Q**uia veritatem tuam
et veritatem legis tue. **L**imms. sicut val-
de: supple custodiri. **E**t quia dolet de
S. ij.

transgressoribus legis. **Ite** subdit
L. Abesce] u lique fieri] me fe
cit zelus meus] quez habeo circa
legem. ppter hoc] quia obli sunt
uerba tua inimici mei] facientes
contra eaz ac si eam pro nihilo re
putarent. Et omnes tales reputat
psalmista inimicos suos. qz sunt
aduersarij veritatis. **L. Gnitum**
eloquij tuum **rehe mēter**] quo in
flāmat ad amorem diuini; qz pro
prie dicitur zelus eo qz est amor
singularis] **osereus tuus dilexit**
ihud] quia hoc sciebat ad remedi
um humani generis attributum.
Sequitur vox populi christiani. **L.**
Adolescentulus sum ego] respu
populi qui pcessit a principio mū
dil. a cōtemptus] quia in ecclesia
primitiua fuit populus christianus
multum afflicus et despectus a ty
rannis. **L. iustificationes tuas non**
sum oblitus] quia ppter confesio
nes et afflictiones quas sustinuit a
fide catholica non recessit. **L. Vsti**
cia tua iusticia in eternum] quia
iusticia que est per fidem ducit ad
eternitatem beatitudinis. **L. a lex tua**
veritas] quia nullam potest conti
nere falsitatem; ppter quod non so
lum dicitur vera; sed etiam veritas
in abstracto; ad denotandum veri
tatis puritatem. **L. Ribulatio et**
angustia inuenerunt in me] in tyrā
norum psecutione. **L. mandata tua**
meditatio mea est] Meditatio em
legis diuine prebet cōstantiam in
aduersis. **Ite**] **Ma;** qz quis tribule
tur in vinculis. vox semp libera dei

mandata meditatē assidue. **L. Qui**
tas testimonio tua in eternū]

Nico. Tantam em; equitatē
continent qz nō solū dicitur
tur equa in concreto; sed equitas
in abstracto. **L. intelledū da mihi**]
ad cognoscendū ea et opere adim
plendum] **L. a viua;**] vita gratie in
pnti; et vita glorie in futuro.

Quamau i to
Caph. **Sequit** ca
pi. xix.

Hugo cui preponit. p. lra
Caph. que interpra
tur confusio. **Vnde** populus fidel
ne temptationibus conuersus sic
cumbat; ad dominū asserit se da
masse; dicens.

Quamau i toto corde] hoc est
intelledū et affectū feruenter
et deuote. **L. exaudi me dñe**]

Cal. In sola em; religiosa co
gitatione totus debet spi
ritus occupari; ne mens diuisa ef
fectum nequeat impetrare quem
postulat. **Aug**] **Tunc** porro in to
to corde damat;
quādo aliud nō cogitatur. **Tales**
orationes rare sunt multis; crebre
paucis. **Clamor** qui fit ab homini
bus ad dominū; si sonitu vocis cor
poralis fiat non intēto in deum cor
de; quis dubitet iam te fieri. **Si au**
tem fiat corde; etiam silente corpis
voce; deum non latet. **Sic** ergo cū
voce carnis quādo id opus est; siue
cum silentio ad deum oramus. cor
de damandū est. **Qui** autem rei p
ficiat iste clamor osequenter de da

rat: di
cens. **Hugo** Justificationes
tuas. i. mada
ta tua que suos operatores iustifi
cant. requi
ram. **Aug** Ad hoc emz
damavit in
toto corde suo: a hoc sibi desideravit
a dño exaudiente prestari: vt iusti
ficationes eius requirat.

Hugo Non solū ad sciendū
eas: sed etiā ad ip̄as
opandū: Lamaui ad te. Repe
titiō clamoris nota ē magne deuoti
onis. Saluū me fac. salute gr̄atie
in p̄nti. vt custodiā mādāta tua.
que conferūt vitam beatam. iuxta
illud Matth. xix. Si vis ad vitā in
gredi: serua mandata.

Rico Reueni in maturita
te a clamaui. q̄i dicat.
Iste clamor festin⁹ non p̄cedit ex
impetu passionis: sed ex deliberati
one rationis. La in verba tua sup
speraui. i. plus q̄ in verbis alioꝝ
quorūcūq; q̄ verba tua falsitate
non possunt cōtinere. Reuene
runt oculi mei. i. intellect⁹ a affect⁹
La te dilexulo. i. a tempe iuuen
tutis. vt meditarer eloquia tua.
que sunt a tempe iuuentutis medi
tanda. Et q̄ oratio talū debet exau
diri. Ideo subditur. Ocem meā
audi fm misericordiā tuā dñe.

Call. Intelligam⁹ nihil presu
mendū esse si aliquis no
bis p̄ dei gr̄āz p̄speritatis ariserit:
quādo ille qui v̄ncēs etate puerili
bus annis clamauit: dicens. Vocē
meā audi fm misericordiā tuam.
Non habz q̄s cōtra p̄tā sua confi
denter obijciat: s̄ illam tantū mise

ricordiā petit que ex miseris btōs
facit: ex captiuis liberos: ex mor
tuis viuos: ex temporalib⁹ sempit̄
nos. Sequit̄. La fm iudiciū tuū.
quo supplicantiū parās: quo se
damnantes clementer absoluis.
Vinifica me. lumine tue gr̄atie q̄
mortuus sum lege peccati.

Hugo Et possit aliquis que
rere. cur ita clamas.
Et m̄det q̄. Appropinquerunt
persequentes me iniquitati.

Rico i. appropinquerūt mī
hi p̄sequētes me iniq̄.
La lege autem tua longe facti sūt.
que p̄hibet p̄secutionē innocenti
um. Prope es tu dñe. in hi tri
bulato ad me seruanduz fm bene
placitū tuū. La omnes vie tue veri
tas. ac si dicat. Sive dimittas me
in tribulatione: siue liberes: totū
facis iuste. Deus aliquādo suo iu
sto iudicio p̄mittit innocentes tri
bulari ad augmentū suū meritū: si
cut patet de sancto Job a alijs.

Aug Querī autē pōt quō hic
dictum sit Omnes vie tue
veritas. cum in alio ps̄. legit̄ Vni
uerse vie dñi: misericordia et veri
tas. q̄ a m̄ iudicandū subuenit at
q̄ ita non deest misericordia: a mi
serando id exhibet q̄s p̄misit ne ve
ritas desit. Erga omnes autē a q̄s
liberat a quos damnat: omnes vie
dñi misericordia et veritas. q̄ vbi
non misere tur: v̄mbide veritas ex
hibet. Multos quippe imeritos li
berat. imeritūz aut̄ neminē dānat.
Sequitur. Exortio. ab illo. s̄. t̄. p̄.
re quo īcipi testimōia tua intelligē

racia sunt: a neminem fallunt qui
bus pronuntiat vita iusto: et pe
na imi. **Hugo** Sicut enim pmit
tio. **Hugo** tis: ita fit. a sic
p dicitis: ita euenit. **L**quoniam in eternuz
oia iudicia iusticie tue. **L** qe snta dei
in extremo iudicio de gloria bono
ru: a pena reproboz stabit in eter
num: sicut q dicit **Matth. xxv.** **I**bunt
hi in igne eternu: iusti autem in vi
tam eternam.

P Rincipes p
Ben. Sequit ca
pitul. xxi.
cui pponit lra. xxi. s. Sen. q inter
tas sup vuln: p qd intelligit tribu
latio: de qua subdit: dicens. **L**

P Rincipes psecuti
me gratis. **Mico.**
demonones de quibus dicit ad **Ep.**
vi. Non est nobis colluctatio adu
sus carnem et sanguine: sed aduer
sus pncipes a ptates tenebrarum
haru cotra spualia nequicie. **L** et a
verbis tuis formidauit cor meuz. **L**
q homo qntu cu q iustus timore co
nute: ne fiat trasgressor legis dme
si ab utruq contemplatio affert solaci
um. **I**deo subditur.

Hugo **L** stabo ego **L** inter
teptatoes a psecutio
nes **L** sup eloquia tua **L** meditando
ipsa: ac me consolantia: ac mihi co
rona si viceru pmittentia. **L** sicut q
inuenit spolia multa. **L**

Mico. Cuius gaudiu duplica
tur. s. de obtentu victorie
a de prede magnitudine. Sic contem
platiu delectat de victoria otra ho

stes qua h: i spe. a p ose qns de ob
tentu glorie future. qe sps est certa
expectatio future bntu dimis. Et qe
amor vni? cotrarij inducit odium
alteri? a eco uerso. **I**deo subdit. **L**
Hiquitate odio habui a abho
minat sum **L** tanq qd vile. **L** lege
aut tu dilexi **L** tanq quid vtile et
honorabile ea iugiter meditando.
Et qe ex hoc pcepit homo in laude
dei. **I**deo subditur. **L** **S**epties i die
laude dixi tibi **L** in septē horis cano
nicis. **L** sup iudicia iusticie tue **L** osi
fedo oia opa tua iusta: q sunt que
dam executiones iusticie tue laten
tis in tua. **Hugo** Mos enim re
ligiosis e se
pties dno deatate laudes. **P**rimo
viz laudes matutinales sumo dilu
culo: in memoria dñice resurreccio
nis: q fuit valde mae. **P**ostea pri
maz. qe tuc xpus tradit? fuit pila
to. **D**einde terciā. qe tuc iudei dama
uerut. **C**rucifigat? **P**ostea sextam.
qe tunc fuit cruci odauat? **D**einde
nonā. quia tuc expirauit. **P**ostea
respas. quia tuc posu? fuit d cruce
Postremo opletoriu. qe tuc sepul
tus fu. **C**ollect. **S**icq i memo
ria: dñice pas
sionis et humane redemptois ab
ecclesia septies dno laudes psolu
tur. **E**t quia vita contemplatiua est
quieta respectu adiuē q habz labo
rem ane xpi. **I**deo subditur. **L** **P**ax
multa **L** que consistit in puritate osci
entie est **L** diligētibz lege tuam **L**
quia ex tali **M** iugiter medi
dilectione **M** tantur sacraz
scripturā. **L** a nō est illis scābali **L**

Tanta occasio tuendi in peccatis
sicut a diuini qui frequenter hnt ma
teria; tribulationis. ppter qd dñs
dixit **Lu. x.** Martha martha solli
cita es et turbaris erga plurima.
Et sequit. **Maria** optimā pte; ele
git Et qz vita dēplatiua perficit in
patria. **Ido** subditur. **Expecta**
bam salutare tuū dñe et claritatez
visionis tue et fructūis eterne. Et qz
ad hoc puenitur p obseruatiā mā
datoꝝ dei: fm dicitur sabra toris
Mat. xix. Si vis ad vitam ingre
di serua mādata. **Ido** subdit. **Et**
mandata tua dilexi et diligenter
obseruando; per que salus acquirē
eterna. **Vnde** puerb. iij. **Precepta**
mea cor tuū custodiat. longitūdi
nez em̄ dieꝝ et ānos vite et pacem
apponēt tibi. Et idē. **Ustodiue**
aia mea testimonia tua et sacras
scripturas p iugē memoriā in cor
de: et p efficiētiā in opatōe. **et di**
lexit ea vehementer corde et opere
Et **eruaui mandata tua** de deo et
p̄mo diligēdo. In quib⁹ duob⁹
tota lex pendet et p̄hete **Mat. xxij.**
qz ad ipsa oia alia mādata reduci
tur. **Et** **hnt dilexi** **testimonia tua**
et sacra eloquia scripturaru.

Nico. Quā causa obfua tiōis
subdit. **Et omnes vie**
mee in dēplatu tuo. et oia facta: di
cta: et cogitata mea patēt dēplatu
tuo. qz monēt hōiem ad tue legis
obfuantia. ppter qd dicit **Boeci⁹**
v. de cōsolatiōe. **O** viri magna est
vobis indicta necessitas pbitatis
si dissimulare non vultis: qm̄ agi
tis ante oculos iudicis cūcta carne

tis et dēplantis. **Vnde** puerb. xvi
Omnes vie hōim patēt ocul eius.

Appropinq.

deprecatio me. in con.

Thau. Sequitur capitulu
vice simū secundū.

Hugo cui preponit lra vlti
ma videt **Thau.** q̄ i
terptat errauit. **Popul⁹** itaq̄ fide
lis q̄ olim errauit: modo se appro
pinquare deo fatetur: dicens.

Hugo **A**ppropinquet
deprecatio mea i
dēplatu tuo dñe. et oratio mea que
fit in dēplatu tuo dñe appropinquet
tibi **uxta eloquiū tuū** et scdm p
missuz tuū. **Da** mibi intellectū. **hic**
i alio ps̄. dixisti. **Intellectū** tibi da
to et instruam te in via.

Iero. Ac si dicat. **Proximam** ti
bi fieri orationē meā dēp
cor dñe: vt a te intellectū capiens
nihil aliud nisi q̄ qd oportet exo
rem. **Intret** postulatio mea in dē
platu tuo dñe: fm eloquiū tuū cri
pe me. **et** **periculis** temptationū.

Nico. Repetitio est sn̄e p̄misse
ad exp̄menduz magnuz
desiderium petitionis sue.

Hugo Consequē ondit q̄lic
p̄ls fidelis petat sibi
dari intellectū et eripi a malis: di
cēs. **Quaerabūt** et de pleno cor
de p̄soluet tibi **labia mea ynuz**
et laudes **ca** **do** **ueris** me iustifica
tiones tuas. et precepta tua: vt ea
intelligā et ope impleā: et sic edocē

Pronūciabit lingua mea eloq̄

um tuum] ex caritate docendo pxi
mu]. Lqz oia mandata tua] su pte
sunt] equitas] v equitate plena.
hoc est quicqd precipis: est equu.

Rico Et qz talis doctrina non
est efficac sine speciali
adiutorio dei fm qz dicit puerb. xvi.
Homis est animu preparare: s dei
est gubernare lingua. Ideo subdit.

Hugo Fiat manus tua] v
filius dei xpus dñs per
que deus pater fecit secula: fiat mi
hil in auxiliu. Vñ alia editio ha
bet. Fiat mihi manus tua auxilia
trix. Ut saluet me] v dirigat lin
gua mea in docedo ad mea a alioz
salute] qm madata tua elegi.] pre
oibus tpalibz ad meditando ea:
atqz opandua docedo. a ad hoc
mouet me amor eterni premij.]

Quia cupimus salutare tuu dñe]
v eternam salute.] Lqz lex tua me di
tatio mea est] eo qz dirigit me ad
consecutione huius salutis. Et quia
ad hoc sequit augmentu gre i q est
spualis vita. Ideo subdit. Quae
aita mea] vita gratie in pñti a vita
glorie i futuro.] Lqz laudabit te] hic
et in futuro.

Hug. La iudicia tua]
v flagella tua
quibz in pñti iudicas: discernendo
filios a non filiis. qz filios flagel
las. no filiis parcis. a hec labiuua
bunt me] in futuro si p ea i hac vi
ta fuero purgatus. Sequit. Et
raui sicut ovis que perijt.]

Rico hoc non videt intelligi
de errore in moribz. qz
statim subdit. mandata tua no su
oblitus. sed de errore fm comunez

modum loquedi hoim mundano
rum. Ad cuius intellectu scienduz qz
ovis dicit errare qu segregat se a gre
ge. hoies autz tendentes ad pfectio
nem contemplationis segregant se
a comuni habitatione hominu vt
libere possint vacare contemplationi
diuine. et tales ab hominibz mun
danis reputant stulti a huic secto
pediti. Vnde religiosi mudo mortui
dicunt. Et fm hoc dicit psalmista
in psona contemplatiu Et rui sicut
ovis que perijt: qz tum ad reputa
tionem mundano. Et quia refu
gentibus amore dei humanu con
fortium: conceditur diuinum fm
illud Ozee. ij. Ducam eum in solitu
dinez: a loquat ad cor eius.] Et sub
dit.] que seruu tuu dñe] eu intri
consolando.] Lqz mandata tua no su
oblitus] terrenis interedo p amo
rem: sed celestia appetendo. ad qd
tendit madata tuoz obsequatio.

Cassiodoro Amplectens fu
auiter omnino
psalmus qui tali confessioe finit
est: plixitate magnus: admiratio
ne profunditatis oceanus: excel
lentium rerum amenitate paradi
sus. quem virtutum floribus onan
tum per alphabetum hebreorum
fidelis populus cantauit. Vidim
enim eius sententias quasi stellas
clarissimas in altissimo celo collo
ca. **Hugo** Nam non facile
tas. **Hugo** quis versatulus
iuuenit in q non aut vias: aut man
data aut iustificationes: aut iudi
cia: aut eloquia: aut sermones do
mini habeas: aut etia aliquid tale

quod equipollenter valeat.

Cal. Est enim et hic psalmus in
quibus ad ecclesiasticam disciplinam
pertinet: populus fideliter cantauit.

Hiero. Nos qui dominum supplices de
precemur ut iudiciorum eius
factores: mandatorum custodes: testi
moniorumque scrutatores effecti: sacris
humeris benigni pastoris ad ouile
dominicum reportati: sanctorum angelorum me
reamur consortijs adiuuari per domi
num nostrum Iesum christum. cui est ho
nor et gloria in secula seculorum. Amen.

Psalmus. Cix.

Ad dominum cum
tribulaber. Titulus.
Canticum graduum 88.

Rico. Dicit quidam uir laicus quod
david precepit Salomo
ni edificare templum: et tradidit sibi
descriptionem templi et porticum: et per
sequens graduum: ut habet in Paral.
xxviii. Et quod fecit istos psalmos. hunc uir
et quatuordecim sequentes ad decantandum
in xv gradibus dicti templi.

Calli. Terrena siquidem illa fa
militudinem gestare videbat. Qua
propter cum gradus audimus in psal.
non terrenum aut corporis gressibus
subeundum nobis aliquibus suspicemur
sed mentis accipiamus ascensum. Ideo
enim premissus est canticum: ut hoc poti
us ab anime puerum applicare de
beamus de ascensu spirituali.

Hugo. Sed videndum quomodo sit iste
gradus: quomodo ascensio: gradum

um. unde fit ascensus. et a quo. et quomodo. a
ubi. et per quem. Gradus in hoc loco sunt
puerum virtutum in quibus solus beatus
cum ascensus est. de quo in alio psalmo dicitur
Iherosolimita sancti de virtute in virtute: in
quibus sola caritas mouet pedem. Qui
plus diligit: plus ascendit hos gra
dus. Ascendit uir iustus. ubi. in cor
de. quia ascensiones in corde disponit.
Quo. A minore uirtute ad maiorem.
Ad quod. Ad deum uide dum a diligendum.
Ubi. in corde. Per quem. per christum.
Unde. a ualle plorationis.

Cal. Nam istos gradus ascendere
nostris prostrati domino iugiter supplice
mus. Primus itaque gradus uirtutum
inchoat in hoc psalmo in qua propheta eterna
uita derelinquens: offensione lacrima
bili petit se de mundi istius tribulatio
ne liberari: dicens. L

Ad dominum. **Hugo.** qui omnipotens et be
nignus est. L. cum tribulaber. Sugge
stionibus demonum: linguis aduersan
tium: et miris persecutorum. L. dama
ni corde: ut Susanna Daniel. xiiij.
L. et exaudivit me. L.

Callio. Inspice quomodo sit pulchre
rimus ordo ditorum.
Primum posita est tribulatio. Secundo
exclamatio. Tercio exauditio. ut per
ordines certos ad deum ostet uota per
uenire fidelium. Exauditur ergo omnis orat
dicens. L. Omnia uerba animarum mearum a la
bijs meis. L. me deridentibus. L. a lin
gua dolosa. L. quomodo sibi specie homini consulit
dolosam. Ecce qui mundum uitio
abominatione ceperat deserere:
prima fronte uersionis iniqua la

bia patitur: dum eius propositum sceleratis oblationibus irridetur. **Dicit** enim ei ab iniquis. **Quid** te crucias aut seculi honores fugias: a istum modum probas nec ibi ad quod desideras aliquam pervenias. **Postquam** illa minus valuerunt: tunc suasores ad dolosa blasmata se convertunt: dicentes **Nolite** ieiunio fatigari: restat tempus ieiunio cui ista facias. **Qui** cum se putant loqui pro corpore salute anime noscitur omnino perire. **Iero.** **Deum** dominus anima adter. **Iero.** se fideliter clamantem interrogare pietatis affectu dignatur: dicens. **Quid** dicit tibi aut quod apponat tibi ad linguam dolosam. **Hugo** ac si dicat. **Quid** poterit tibi dari auxilium: aut consilium: aut remedium quo muniaris contra linguam dolosam: quam iniqua sua det vel deterrendo philet. **Rursum** anima iusti vel dominus sue interrogationi: dicens. **Agitte** et verba sacre scripture que sunt potentis et visus dei omnipotentis que sagitte sunt. **Lacerte** que verba sacre scripture penetrant usque ad cor: sic dicit **Apo.** ad **Heb.** iij. **Vivus** est dei sermo et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti. **Hec** verba sacre scripture dantur tibi in munimentum contra linguam dolosam. **Aug.** **Et** quod parum est verbum age re contra linguam dolosam. **Idcirco** etiam exemplis agendum est. **Vnde** **Hugo** [cum carbonibus] subdit. **Hugo** [desolatoribus] vel vastatoribus et cum exemplis sanctorum ad vitam gratie conversorum: que aliquando mali fuerunt et postea multum profecerunt virtutibus: ut **paulus** et **matthe**

us **magdalena** **dauid** et alij multi. **Sanctorum** exempla carbonum desolatorum dicitur sunt: quia inflamant nos ad amorem dei quod in nobis dyabolus destruxerat per peccatum. **Hec** desolatorum atque devastatorum dei adiuvante gratia sentia. **Aug.** **Erant** in nobis multum te carnales cogitationes: seculares multi amores: impii virtutes carbonibus desolatorum ut fiat parvus locus desolatus. **In** cuius loci puritate faciat deus edificium suum. **Exempla** ergo multorum iniquorum qui conversi sunt ad deum carbonum dicitur sunt: sagittis verborum dei accensi et reuiuificati sunt.

Hugo **Iste** enim vir iustus quous gradum primus ascendit carnalia relinquens. quia tamen a malis adhuc premitur.

Cast. **tam** se permitet habere longinquam. **Et** mihi quia ioculator meus prolongatus est. **In**colas enim dicimus que ad tempus terras alienas colunt: sed a patria sua longe seiuncti sunt. **Quod** de illis merito dicitur: quorum conversatio semper est in celis. sed adhuc hic corpore detinentur: sicut apostolus paulus dicit. **Cupio** dissolui: et esse cum christo. **Cupienti** siquidem patriam felicem videre quous hic breue tempus proteatur esse: longinquum esse vide.

Hugo **Causam** futuri. **Hugo** **tedij** affligit cum subdit. **habitavi cum habitantibus cedar** et cum malis et inquietis hominibus signatis per cedar qui interpretatur tenebra. et

fuit filius **Imahelis** persecutoris
ysaac. **Ne** videretur coqueri de pe
grinatōne co: pali subdit. **multū**
incola fuit aia mea. In hoc mūdo
est aia pe

Aug⁹ cui⁹ patria ē
in celis: que
hic pegrinat affectib⁹ sicut corp⁹
locis. **Si** amaueris terrena: pegrina
tis a deo. si aut amaueris deum
ascendes ad deū in caritate dei a pri
mi. **Ab**huc causa durissima cur iste
incolat⁹ acerb⁹ existeret sub die cū
dici. **Cal.** **Om**nis hīs q̄ odevit
tur. **Cal.** **pace** erā pacific⁹. **Il**le
odit pacē q̄ scindit vnitatē: qui nō
amat xpm̄ q̄ est pax nrā. paciēs a
benign⁹ erā cur rixatibus.

Rico eoz molestias cū paci
entia tolerādo. **Luz** loq̄
bar illis. **Im**oeste ac rationabilē.
Limpugbant me. **lō**tentōib⁹ a fa
ctis inuicis. **gratis**. **l**ine causa.

Cal. ac nullis pcedētib⁹ meis
culpis. **I**psi em̄ sunt a q̄b⁹
sup se petit delere liberari: dicēs. **A**
labijs inq̄s a a lingua dolosa. **V**i
des virū iustū terrena deserentē: nā
tenere gloriose virtutis accessum.
s̄ tñ adhuc gemere q̄ cū malis se
cognoscit habitare. **Qu**apropt̄ vi
deam⁹ q̄ sit puect⁹ se cūdi grad⁹. q̄
iam nobis primus domino inuan
te monstratus est.

Psalm⁹. Cxx.

Evani ocu
los me. **Titulus.** **Cā**
tiam graduum.

Hugo **I**ste est se cūb⁹ psal.
gradual. **Prim⁹** em̄
gradus est exire de mal seculi. **Se**
cūdus est petere diuinū auxilium.
Cōgrue igitur sequit⁹ gradus iste
pcedentē. **Nā** de mūdo exēti occur
runt p̄icula. et iō necesse h̄z implo
rare dñm̄ auxiliū: sic olim filij isrl
de egipto exētes: vidētēs egiptios
psequētēs se: ad dñm̄ damauerūt
auxiliū postulātes. **Ergo** vir iust⁹
q̄ in pcedēti ps. gemitat in malo
rum insidias: hic se ostra eas orat
iū uari: dicens.

LEuani oculos meos. **I**spuales
s. cogitationes a desiderij. **In**
mōtes. **Ad** deū a ad aures celestes

Rico q̄ dicitur montes infra
cūtu eius. **angelij**: vt exponit **Au**
gust. **l**ūremet auxiliū m̄. **D**iuia
em̄ adiutoria hoib⁹ p̄stita cōiter p
aogelos am̄istrant. **p̄ncip** alē tñ
fūt a d. **pp̄** q̄ subdit. **A**uxiliū
meū a dño: qui fecit celū a terraz.

Iero **A**b ipso auxiliū expēdo
p̄ que p̄ celū terrāq̄ lo
cauit. **Dñe** iaz p̄ fide sua vir iste a
spūs s̄cō r̄sum accipiēs aliq̄d solā
tionis aie sue loquēd̄icēs. **N**on
det in cōmōtōez cōtē tuū. **Ad** nō pa
tiatur remouere stabilitatē: qua
in eo firma

Micola **neq̄** p
tū es. **mittat**
affectionem mentis tue de bono in
malū mutari. **neq̄** dormitet qui
custodit te. **Ad** nō cess⁹ te custo
di re: scilicet deus a angeli quibus cō
mittit custodiam fidelij: q̄ nunq̄
dormiūt: sed ab homibus dormire

